

STATISTIK OM ARBETSMARKNADEN

Oavsett utbildning. Oavsett jobb. Arbetslöshet kan drabba vem som helst och då ska a-kassan finnas där. Vi ser till att människor som förlorat sitt jobb får den ersättning de har rätt till, på det sättet bygger vi tillit och trygghet.

KATARINA BENGTSO EKSTRÖM
KASSAFÖRESTÅNDARE AKADEMIKERNAS A-KASSA

Produktion: Akademikernas a-kassa
Grafisk form och grafik: Fotoskrift AB

Den viktiga försäkringen vi sällan tänker på

”Men blir akademiker verkligen arbetslösa?” frågar min bordsgranne, som har funderat på om hans dotter, som precis är färdig civilekonom, verkligen behöver vara med i a-kassan. ”Jag förstår hur du tänker”, svarar jag, ”och du har både rätt och fel”.

”Vad jobbar du med?” frågar min bordsgranne när vi ses på en väns födelsedagsmiddag. Jag svarar det som jag brukar svara, och som för en del kanske låter klyschigt – ”Jag jobbar med något som är viktigt på riktigt, jag jobbar på en a-kassa”.

Pandemi, krig, inflation och lågkonjunktur. Kris på kris. I samhället och för den enskilde. Mitt i dessa omvälvande tider är a-kassan en stabilisator i samhällsekonomin och en grundläggande trygghet för den som behöver ställa om. ”Viktigt på riktigt” är långt ifrån en klyscha för mig och många andra.

”Men akademiker blir väl inte arbetslösa?” är min bordsgrannes nästa fråga, som också funderat på om hans dotter, som precis är färdig civilekonom, verkligen behöver vara med i a-kassan. ”Jag förstår hur du tänker”, svarar jag, ”och du har både rätt och fel”. En akademisk utbildning är en bra investering som ökar chanserna att få jobb. Men den är ingen garanti, även akademiker blir arbetslösa. Det kan handla om konjunktur, strukturförändringar på arbetsmarknaden och ibland bara otur.

2023 var arbetslösheten 6,5 procent (20–64 år) och det är stor skillnad mellan utbildningsnivåerna; akademiker hade 3 procents arbetslöshet, gymnasieutbildade 7 procent och de med endast förgymnasial utbildning hade hela 22 procents arbetslöshet. De som inte har en gymnasieutbildning har enligt Arbetsförmedlingen svag konkurrensförmåga och i den gruppen ingår också utomeuropeiskt födda, funktionsnedsatta och äldre (55+) – 73 procent av de inskrivna arbetslösa hör till en eller flera av

dessa kategorier. Arbetslöshet innebär också sämre upplevd hälsa – svåra besvär av ängslan, oro eller ångest är 3 gånger så vanligt bland arbetslösa än bland yrkesarbetande.

Något glädjande: Ungdomarnas arbetslöshet var rekordlåg 2023 – 7,7 procent av 18–24-åringarna var inskrivna som arbetslösa på Arbetsförmedlingen och antalet var det lägsta på hela 2000-talet. Men så smolket – oroliga tider märks även bland de unga, en allt högre andel oroar sig för ekonomin.

3,9 miljoner var medlemmar i en a-kassa och 235 000 av dem fick ersättning någon gång under året. Av de arbetslösa var det dock bara 39 procent som fick a-kassa.

Tillbaka till viktigt på riktigt. Oavsett utbildning. Oavsett jobb. Arbetslöshet kan drabba vem som helst och då ska a-kassan finnas där. Vi ser till att människor som förlorat sitt jobb får den ersättning de har rätt till, på det sättet bygger vi tillit och trygghet. Och som svar på min bordsgrannes andra fråga: – Ja! Självklart ska dottern vara medlem i en a-kassa, det är en av de viktigaste försäkringarna hon kan ha.

April 2024

Katarina Bengtson Ekström
Kassaföreståndare
Akademikernas a-kassa

Ekonomisk trygghet sedan 1970

Sedan 1970 har Akademikernas a-kassa bidragit till ett välfungerande trygghetssystem som ger individuell frihet, en flexibel arbetsmarknad och ett jämlikt samhälle. När människor som förlorar sitt jobb får den ersättning de har rätt till leder det till ett samhälle där alla människor har goda förutsättningar att skapa sig ett långt, tryggt och innehållsrikt arbetsliv. **Akademikernas a-kassa – när arbetslivet förändras.**

Innehåll

Arbetslöshetsrapporten 2024 innehåller en fullständig överblick av sysselsättningen och arbetslösheten i Sverige. Här redovisas statistik från bland andra SCB och Arbetsförmedlingen.

1 Arbetsmarknaden

- 1.1 Sysselsättningen och arbetslösheten ökade 6
- 1.2 Var tionde inte med i arbetskraften 6

2 Sysselsättningen

- 2.1 Sysselsättningen fortsätter öka 7
- 2.2 Hög sysselsättning trots lågkonjunktur 7
- 2.3 Skillnader mellan län och kommun 8
- 2.4 Stor skillnad mellan kvinnors sysselsättning i EU 8
- 2.5 Ökad sysselsättning bland kvinnor 10
- 2.6 Låg utbildning = låg sysselsättning 10
- 2.7 Fler tjänstemän och färre arbetare 10
- 2.8 Kvinnor arbetar dubbelt så mycket deltid 11
- 2.9 Män i alla åldrar arbetar mer heltid 11
- 2.10 Många deltidare vill ha heltid 11
- 2.11 9 av 10 är anställda 13
 - 2.11.1 Fast anställda 13
 - 2.11.2 Tidsbegränsat anställda 13
 - 2.11.3 Företagare 13
- 2.12 De flesta rekryteringar är tidsbegränsade 13
- 2.13 Mer än hälften får jobb via kontakter 13

3 Arbetslösheten

- 3.1 Arbetslösheten permanent hög 14
- 3.2 Arbetslösheten under 2023 14
- 3.3 Varslen ökade 14
- 3.4 Arbetslösheten i Europa 14
- 3.5 Lägst arbetslöshet på Gotland 16
- 3.6 Arbetslösheten – en åldersfråga? 17
- 3.7 Låg utbildning – hög arbetslöshet 17
- 3.8 Hälften saknar gymnasieutbildning 19
- 3.9 Arbetslösheten ökade under hösten 19
- 3.10 Mellan 3,8 och 8,5 procents arbetslöshet 19
- 3.11 3 av 4 har svag konkurrensförmåga 20
- 3.12 Minskat antal med svag konkurrensförmåga 20
- 3.13 Gruppen äldre har inte minskat 20
- 3.14 Var fjärde är arbetslös längre än 2 år 21
- 3.15 Genomsnittlig arbetslöshetstid 40 veckor 22
- 3.16 Kortutbildade är arbetslösa längre 22
- 3.17 Arbetslösa mår sämre 23

4 Ungdomsarbetslösheten

- 4.1 61 000 unga varken arbetar eller studerar 24
- 4.2 Näst lägst i EU 25
- 4.3 4 av 10 har okänd aktivitet 25
- 4.4 Rekordlåg ungdomsarbetslöshet 2023 27
- 4.5 Föräldrars utbildning spelar roll 27
- 4.6 77 procent jobbar eller studerar 27
- 4.7 Var femte börjar högskolan inom 1 år 27
- 4.8 Fler högskolestudenter 27
- 4.9 93 procent har jobb efter högskolan 27
- 4.10 Unga oroar sig för ekonomin 27

5 Ersättning och a-kassa

5.1	En omställningsförsäkring	28	5.11	Få av de unga får a-kassa	33
5.2	Grundförsäkring och inkomstbortfallsförsäkring	28	5.12	Uppsala – lägst andel med a-kassa	33
5.3	Ersättningsnivåer	28	5.13	77 dagar med a-kassa	34
5.4	Finansiering	28	5.14	Hälften får jobb inom 4 månader	34
5.5	Ny försäkring från oktober 2025	28	5.15	15 miljarder i ersättning	34
5.6	3 av 4 är med i a-kassan	30	5.16	9 av 10 får inkomstbaserad ersättning	34
5.7	Fler ersättningstagare på grund av lågkonjunkturen	30	5.17	Fler får grundbelopp	34
5.8	En tredjedel har inte fått a-kassa förut	31	5.18	60 procent slår i taket	34
5.9	Arbetslösheten skiljer stort mellan a-kassorna	31	5.19	Arbetslöshet vanligaste orsaken till försörjningsstöd	36
5.10	6 av 10 får inte a-kassa	33	5.20	24 fristående a-kassor	37
			5.21	A-kassorna finansierade en tredjedel	38

Bra att veta när du läser statistiken

Arbetskraften består av de personer i arbetsför ålder som vill och kan arbeta. **Vi har valt att fokusera på personer mellan 20 och 64 år om inget annat anges.** I EU har man bestämt att den officiella statistiken ska utgå från åldersspannet 15–74 år när det gäller arbetskraften. Vi tycker inte att den åldersindelningen fullt ut speglar dem som arbetar i Sverige, med tanke på skol- och pensionsålder.

Statistiken visar hur det såg ut 2023, om något annat år har använts framgår det av texten.

Vi har brutit siffrorna på kvinnor, män och ålder. När vi använder begreppet akademiker avses personer 20–64 år med minst 3 års eftergymnasial utbildning.

SCB:s Arbetskraftsundersökning (AKU) och Undersökning av levnadsförhållanden (ULF), samt Ungdomsbarometern är urvalsundersökningar. Övriga statistikällor i denna rapport är registerbaserade. AKU ligger också till grund för statistiken till Eurostat.

Mer om statistiken 39

Kontaktpersoner

Alexandra Oljans Ahlin
Kommunikationsstrateg
☎ 070-740 46 74
✉ alexandra.oljans.ahlin@akademikernasakassa.se

Annika Stenberg
Kommunikationschef
☎ 070-396 33 63
✉ annika.stenberg@akademikernasakassa.se

1 Arbetsmarknaden

10,6 miljoner – så stor var Sveriges befolkning 2023. Av dem var det 5,9 miljoner, 56 procent, som var i åldern 20–64 år. De flesta i åldersgruppen, knappt 89 procent, ingick i arbetskraften, vilket betyder att de ville och kunde arbeta – 83 procent av dem arbetade och 6 procent var arbetslösa.

1.1 Sysselsättningen och arbetslösheten ökade

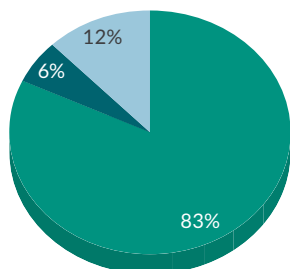
Sysselsättningsgrad och arbetslöshet är viktiga mått för att visa utvecklingen på arbetsmarknaden. De mäts på olika sätt – sysselsättningsgraden är andelen av befolkningen som jobbar och arbetslösheten är andelen av arbetskraften som saknar jobb. Om många deltar i arbetskraften kan det därför vara en hög sysselsättning samtidigt som arbetslösheten är hög. 2023 ökade sysselsättningen och var den högsta sedan 2001 men även arbetslösheten ökade igen efter att under 2022 återhämtat sig efter pandemin.

1.2 Var tionde inte med i arbetskraften

12 procent av befolkningen, 688 000, ingick inte i arbetskraften, de var varken sysselsatta eller arbetslösa – och det är en minskning jämfört med 2022. En del av dem, 37 000, såg sig som arbets-sökande, de ville och kunde ta ett jobb men de hade inte sökt några jobb och då ingår de inte i gruppen arbetslösa. De största grupperna är studerande och sjuka. Det finns också många studenter i gruppen arbetslösa – de söker jobb samtidigt som de studerar.

1.1 Arbetsmarknaden 2023, befolkningen 20–64 år

[Antal, Andel]

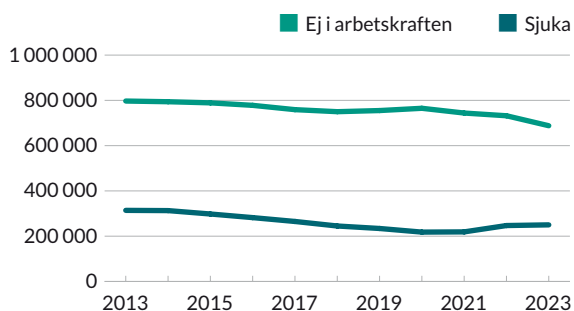

	Antal
Sysselsatta	4 900 000
Arbetslösa	342 000
Ej i arbetskraften	688 000
Totalt	5 931 000

Sysselsatta	
Fast anställda	3 941 000
Tidsbegränsat anställda	528 000
Företagare	432 000
Arbetslösa	
Långtidsarbetslösa, 6 månader eller mer	40%
Arbetslösa, mindre än 6 månader	60%
Ej i arbetskraften	
Sjuka	36%
Studerande på heltid	33%
Pensionärer	11%
Gjorde annat till exempel hemarbetande, latent arbetssökande, lediga	20%

1.2 Utanför arbetskraften

[Antal]

688 000 personer stod utanför arbetskraften 2023, av dem var 36 procent sjuka. Det totala antalet utanför arbetskraften har minskat de senaste åren även om antalet sjuka har ökat något de senaste två åren.

Sysselsättningen

2

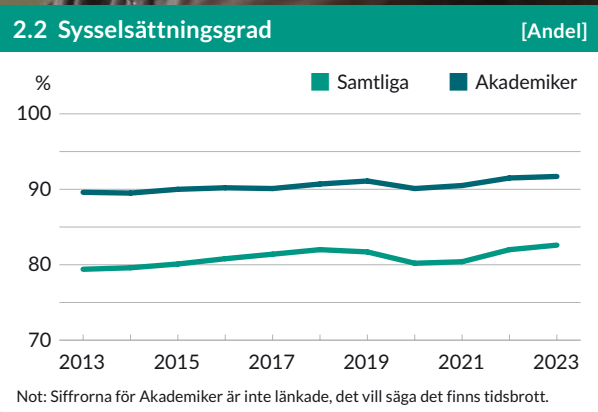
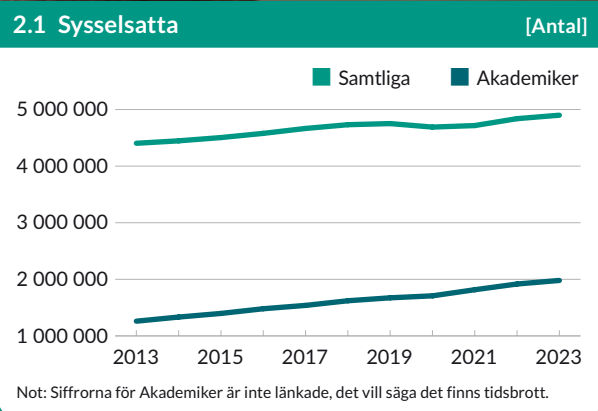
2023 hade cirka 4,9 miljoner av de som var 20–64 år ett jobb. Det motsvarar en sysselsättningsgrad på 82,6 procent. Sysselsättningen ökade trots lågkonjunkturen men takten avtog under året. 9 av 10 av de sysselsatta var anställda. Kvinnorna arbetade dubbelt så mycket deltid som männen och många deltidsarbetande ville ha heltid.

2.1 Sysselsättningen fortsätter öka

2023 ökade antalet sysselsatta med drygt 1 procent, från 4 839 000 till 4 900 000. De senaste 10 åren har antalet ökat varje år med undantag för en liten svacka pandemiåret 2020. Sysselsättningsgrad är ett viktigt mått för att mäta ett lands ekonomi och många menar att det är viktigare än arbetslöshetsmättet men där är vi inte beredda att helt hålla med – båda måtten är viktiga för att se utvecklingen för både samhället och individen. Arbetslösheten är viktig eftersom den har betydelse för frågor som man inte direkt kopplar ihop med ekonomin, så som hälsa, integration, tillit och demokrati.

2.2 Hög sysselsättning trots lågkonjunktur

2023 var sysselsättningsgraden i genomsnitt 82,6 procent, en ökning med 0,6 procentenheter jämfört med 2022. På grund av hög kompetensbrist har arbetsmarknaden varit motståndskraftig trots lågkonjunkturen men enligt Arbetsförmedlingen avtog sysselsättningstillväxten under senare delen av 2023. Akademikerna hade en sysselsättningsgrad på i snitt 91,7 procent. Utbildning är en bra investering, både för samhället och individen, för att få ett jobb och kunna försörja sig så stor del av arbetslivet som möjligt.

2.3 Skillnader mellan län och kommun

Det skiljer nästan 7 procentenheter mellan det län som har högst sysselsättning och det som har lägst. Jönköpings län hade den högsta sysselsättningen med 85,5 procent och Östergötland den lägsta med 78,8 procent, men det ska sägas att det är ganska höga felmarginaler i statistiken och att det kan vara svårt att jämföra länen. Jönköpings län är kända för sitt småföretagande och entreprenörskap, där finns den så kallade Gnosjö-andan. Det ligger också strategiskt bra mellan Stockholm, Göteborg och kontinenten, och längs E4:an har många företag därför stora lager. Östergötland har ett universitet som är viktigt för länet och det stora antalet studenter gör att sysselsättningsgraden pressas ned även om många jobbar. På en ännu mer lokal nivå är skillnaderna ännu större, mellan den kommun som hade högst sysselsättning 2022, Habo, och den som hade lägst, Lund, skiljde det nästan 20 procentenheter.

2.4 Stor skillnad mellan kvinnors sysselsättning i EU

Sysselsättningen i EU ökade något mellan 2022 och 2023. Snittet för hela EU låg på 75,3 procent för tredje kvartalet 2023, jämfört med 74,9 året innan. I toppen hittar man Sverige, vi hamnade på tredje plats med 82,5 procent, endast Nederländerna och Malta låg något högre med 83,5 respektive 83,8 procent (Malta ej med i diagrammet). Det är stor skillnad inom EU – mellan Malta och Italien, som hade lägst sysselsättningsgrad, skiljer det nästan 18 procentenheter. Att ett land har hög sysselsättning är viktigt utifrån många aspekter, inte minst för att upprätthålla landets välfärd. För den enskilde är ett jobb avgörande för bland annat ekonomi, integration och hälsa. I alla länder har kvinnorna lägre sysselsättningsgrad än männen. I till exempel Italien, Rumänien och Grekland skiljer det närmare 20 procentenheter mellan könen och vi vet att det i de länderna bland annat är mer vanligt att kvinnorna stannar hemma för att ta hand om hushållet och barnen. Det är också stor skillnad mellan kvinnor i olika länder, mellan Rumäniens och Estlands kvinnor skiljer det till exempel 24 procentenheter i sysselsättningsgrad. I Sverige har vi ett högt arbetskraftsdeltagande bland kvinnorna, delvis för att det finns bättre förutsättningar än många andra länder när det gäller till exempel barnomsorg, individuell inkomstbeskattning och individuella ersättningssystem. Det kan förstås också handla om skillnader mellan länderna när det gäller sociala och kulturella normer.

3 av 4 i EU har ett arbete.

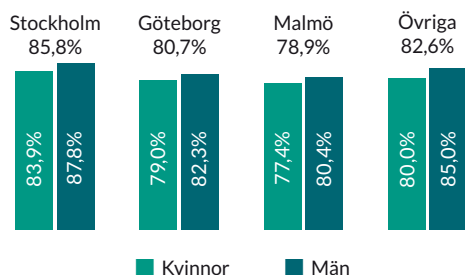

2.3 Sysselsatta per län och storstadskommuner

[Antal, Andel]

Län	Samtliga		Kvinnor	Män
Jönköpings	171 800	85,5%	80,4%	90,0%
Stockholms	1 235 900	85,2%	82,5%	87,8%
Hallands	153 100	84,6%	82,4%	86,7%
Gotlands	24 900	84,4%	84,2%	84,6%
Västernorrlands	104 900	83,1%	82,0%	84,2%
Jämtlands	60 700	83,1%	82,6%	83,6%
Kronobergs	92 900	83,1%	77,1%	88,5%
Värmlands	125 400	83,0%	81,7%	84,2%
Västerbottens	130 100	82,8%	80,3%	85,1%
Hela riket	4 900 300	82,6%	80,2%	84,9%
Västra Götalands	832 800	82,4%	80,1%	84,6%
Norrbottnens	109 500	82,4%	81,7%	82,9%
Gävleborgs	125 400	82,4%	79,8%	84,9%
Dalarnas	124 400	82,2%	80,9%	83,3%
Kalmar	102 400	82,1%	77,2%	86,6%
Örebro	139 700	81,9%	80,8%	82,9%
Blekinge	67 800	81,0%	82,0%	80,3%
Skåne	659 200	80,5%	78,5%	82,5%
Södermanlands	125 900	80,5%	76,5%	84,3%
Uppsala	187 400	80,3%	79,6%	80,9%
Västmanlands	119 300	78,9%	71,8%	85,7%
Östergötlands	206 700	78,8%	77,1%	80,4%

Sysselsättning per storstadskommun

De 5 kommuner som hade högst sysselsättning 2022*

Habo	89,5%
Krokoms	89,5%
Nykvarn	89,0%
Kungsbacka	88,7%
Lerum	88,5%

De 5 kommuner som hade lägst sysselsättning 2022*

Malmö	74,9%
Ljusnarsberg	74,0%
Filipstad	73,6%
Perstorp	73,4%
Lund	70,3%

* Andel förvärvsarbetande 2022, registerbaserat.

KÄLLA: SCB, AKU, IAS

2.4 Sysselsatta i EU

[Antal, Andel]

Land	Samtliga		Kvinnor	Män
Nederländerna	8 670 000	83,5%	79,6%	87,5%
Sverige	4 896 000	82,5%	80,0%	84,9%
Estland	643 000	81,8%	80,4%	83,2%
Tjeckien	4 850 000	81,5%	74,0%	88,3%
Tyskland	40 288 000	81,2%	77,5%	84,9%
Norge	2 607 000	80,6%	77,9%	83,2%
Ungern	4 568 000	80,5%	75,7%	85,3%
Danmark	2 733 000	79,9%	77,4%	82,3%
Finland	2 444 000	78,4%	78,1%	78,7%
Polen	16 369 000	77,7%	71,9%	83,6%
Österrike	4 242 000	77,2%	73,5%	80,8%
Bulgarien	2 791 000	75,8%	72,2%	79,3%
EU	195 100 000	75,3%	70,2%	80,5%
Frankrike	27 383 000	74,3%	71,5%	77,3%
Spanien	20 609 000	71,0%	65,9%	76,1%
Rumänien	7 562 000	68,7%	59,0%	78,2%
Grekland	4 041 000	67,1%	57,0%	77,4%
Italien	22 641 000	66,1%	56,4%	75,9%

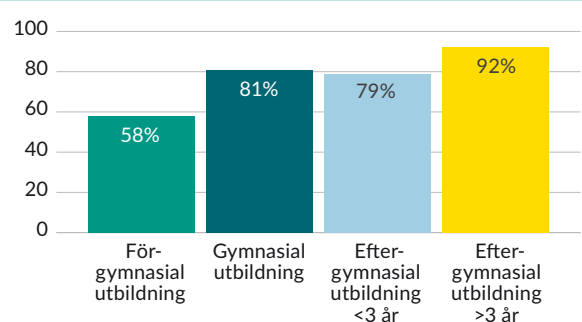
Not: 3:e kvartalet 2023, säsongjusterad data. Ett urval av EU:s länder + Norge. EU avser snittet för alla 27 medlemsländer.

KÄLLA: EUROSTAT

2.5 Sysselsättningsgrad per kön och ålder [Andel]

Ålder	Samtliga	Kvinnor	Män
65-74 år	20,0%	15,7%	24,5%
55-64 år	78,0%	75,3%	80,7%
45-54 år	88,8%	87,2%	90,3%
35-44 år	88,6%	85,6%	91,5%
25-34 år	83,0%	80,9%	85,0%
20-24 år	64,0%	60,5%	67,2%
15-19 år	26,2%	30,1%	22,6%

2.6 Sysselsättningsgrad per utbildningsnivå [Andel]

2.7 Sysselsatta per näringsgren [Antal, Andel]

	Antal	Andel
Samtliga sysselsatta	4 900 000	
Finansiell verksamhet, företagstjänster	927 000	19%
Vård och omsorg	713 000	15%
Utbildning	574 000	12%
Tillverkning och utvinning, energi och miljö	561 000	11%
Handel	484 000	10%
Offentlig förvaltning med mera	407 000	8%
Information och kommunikation	312 000	6%
Byggverksamhet	308 000	6%
Personliga och kulturella tjänster	215 000	4%
Transport	210 000	4%
Hotell och restaurang	122 000	2%
Jordbruk, skogsbruk, fiske	60 000	1%
Uppgift saknas	7 000	

2.5 Ökad sysselsättning bland kvinnor

82,6 procent av Sveriges befolkning är sysselsatta och för 2023 innebar det att 2 325 000 kvinnor och 2 575 000 män hade ett (eller flera) jobb. Kvinnornas sysselsättningsgrad var 80,2 procent, en ökning med 1,1 procentenheter jämfört med 2023, och männens 84,9, vilket var oförändrat. I alla åldersgrupper utom en, den yngsta, hade männen större andel sysselsatta än kvinnorna. Att kvinnor har en lägre sysselsättningsgrad beror bland annat på att de i högre grad än männen är hemarbetande, sjuka och studerar på heltid, och att det är högre andel unga kvinnor än unga män som jobbar indikerar att det är vanligare att kvinnorna jobbar extra vid sidan om studierna.

2.6 Låg utbildning = låg sysselsättning

Att vara utbildad har blivit en väldigt tydlig konkurrensfördel på arbetsmarknaden. Med utbildning kommer fler möjligheter och ökade chanser att få ett jobb, och gymnasieutbildning är vattendelaren. 2023 var sysselsättningsgraden bland gymnasieutbildade 81 procent, vilket är hela 23 procentenheter högre än bland dem med endast förgymnasial utbildning. Och om man studerat vidare minst 3 år efter gymnasiet

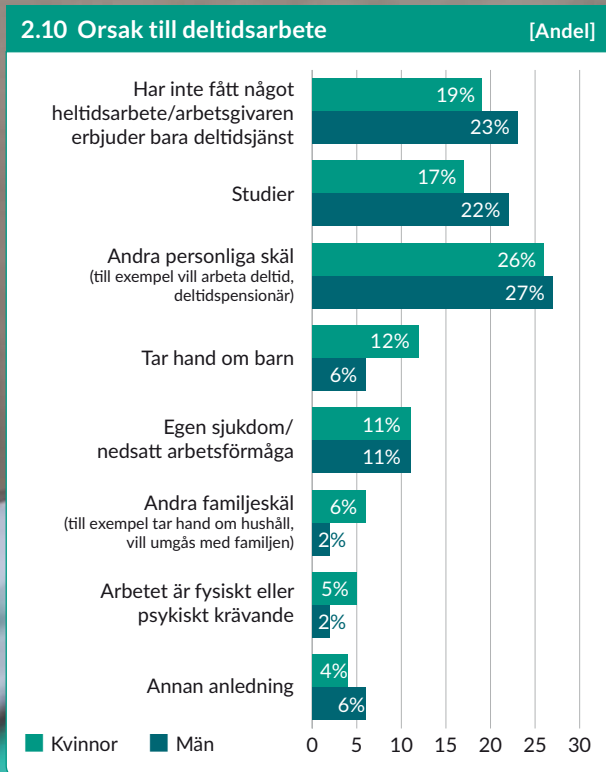
ökar sysselsättningen ytterligare – 92 procent av akademikerna har jobb. Enligt Arbetsförmedlingen är det centralt att underlätta samt motivera och vägleda fler till utbildning som leder till arbete och enligt Tillväxtverket är bristen på kompetens det största tillväxthindret för företagare.

2.7 Fler tjänstemän och färre arbetare

Finansiell verksamhet och företagstjänster är den näringsgren som sysselsätter flest personer, ungefär 930 000 eller 19 procent av alla sysselsatta. Under lång tid har det skett en strukturomvandling i Sverige – tjänstesektorn har blivit allt större och industrisektorn har minskat. Under de senaste decennierna har produktionen av varor i stor utsträckning flyttats till andra länder där de kan tillverkas billigare och Sverige producerar istället tjänster. Tjänstemännen blir fler och arbetarna färre samtidigt som teknikutvecklingen, inte minst inom AI, innebär nya utmaningar och möjligheter för både företag och enskilda. På Akademikernas a-kassa märker vi också arbetsgivarnas kompetensbehov när vi har kontakt med arbetslösa som trots långa utbildningar saknar uppdaterad och aktuell kompetens.

2.8 Sysselsättning, deltid [Antal, Andel]		
Samtliga 20–64 år		
Sysselsatta, antal	4 900 000	1 980 000
- varav deltid (1–34 timmar/vecka)	14%	12%
- varav heltid (35– timmar/vecka)	86%	88%
Kvinnor		
Sysselsatta, antal	2 325 000	1 136 000
- varav deltid (1–34 timmar/vecka)	20%	15%
- varav heltid (35– timmar/vecka)	80%	85%
Män		
Sysselsatta, antal	2 575 000	845 000
- varav deltid (1–34 timmar/vecka)	9%	8%
- varav heltid (35– timmar/vecka)	91%	92%

2.9 Deltidsarbete per kön och ålder [Andel]			
Ålder	Samtliga	Kvinnor	Män
65–74 år	65%	73%	60%
55–64 år	17%	23%	11%
45–54 år	10%	15%	5%
35–44 år	13%	18%	7%
25–34 år	13%	18%	9%
20–24 år	34%	49%	23%
15–19 år	72%	78%	64%

2.8 Kvinnor arbetar dubbelt så mycket deltid

2023 var den genomsnittliga överenskomna veckoarbetstiden 38 timmar och bland alla sysselsatta 20–64 år var det 85 procent som arbetade heltid, det vill säga 35 timmar eller mer. Även om andelen heltidsarbetande kvinnor har ökat så är deltidarbete mer än dubbelt så vanligt bland kvinnor än bland män, 20 procent av de sysselsatta kvinnorna och 9 procent av männen jobbar deltid, max 34 timmar i veckan. Kvinnor med längre utbildning arbetade i mindre utsträckning deltid, vilket bland annat kan bero på att de oftare kan anpassa sin arbetstid och utföra arbetet till exempel hemifrån eller från annan plats än arbetsplatsen.

2.9 Män i alla åldrar arbetar mer heltid

Kvinnor lägger mer tid på det obetalda hemarbetet och enligt SCB:s studie av tidsanvändning (2021) gäller det oavsett inkomster, ålder, om de förvärvsarbetar, om de är sammanboende eller inte och om de har barn eller inte. Män ägnar generellt mer tid än kvinnor åt förvärvsarbete, underhåll och reparationer av bostaden och fordon. En del aktiviteter som att handla, trädgårdsarbete och hjälpa med läsläsning görs i lika

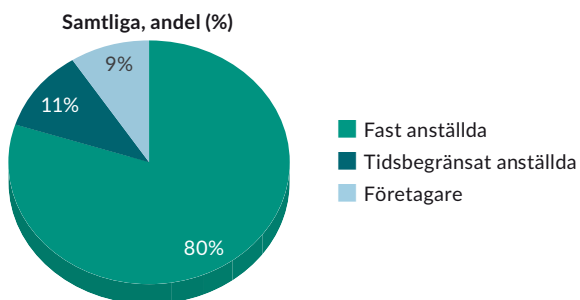
stor utsträckning av kvinnor och män. Sammantaget är bedömningen att den tid som män lägger ner på underhåll och reparationer inte motsvarar den tid som kvinnor lägger ner på hushållsarbete. Kvinnor jobbar också i högre utsträckning deltid än män men det är ingen nämnvärd skillnad mellan heltids- och deltidsanställda när det gäller hur mycket tid de lägger på hushållsarbete.

2.10 Många deltidare vill ha heltid

Den vanligaste orsaken till att man arbetar deltid är *personliga skäl* som till exempel att man vill arbeta deltid eller att man blivit deltidspensionär. Var femte uppger att de vill arbeta heltid – att man har sökt men inte fått heltid eller har en arbetsgivare som bara erbjuder deltidstjänst. Att kvinnor tar större ansvar för barn och familj syns också tydligt – det är dubbelt så vanligt att kvinnor arbetar deltid för att de tar hand om barn, 12 procent kvinnor jämfört med 6 procent män. Det faktum att kvinnor i högre utsträckning är sjukskrivna syns också i deltidsstatistiken, mer än dubbelt så stor andel kvinnor än män väljer att deltidarbete för att arbetet är fysiskt eller psykiskt påfrestande.

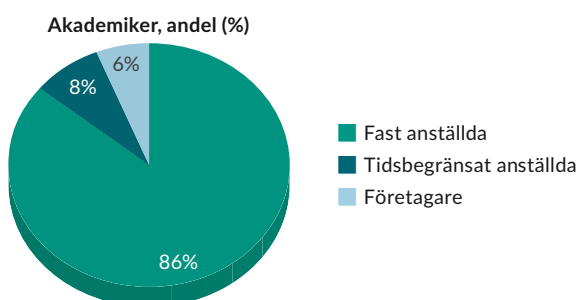
2.11 Anställda och företagare

[Antal, Andel]

Samtliga, antal

Fast anställda	3 941 000
Tidsbegränsat anställda	528 000
Företagare	432 000

Akademiker, antal

Fast anställda	1 694 000
Tidsbegränsat anställda	160 000
Företagare	127 000

2.11.1 Fast anställda per kön och ålder

Ålder	Samtliga	Kvinnor	Män
65-74 år	33%	38%	29%
55-64 år	83%	87%	79%
45-54 år	84%	87%	81%
35-44 år	84%	85%	82%
25-34 år	80%	81%	79%
20-24 år	55%	47%	61%
15-19 år	24%	23%	25%

2.11.2 Tidsbegränsat anställda per kön och ålder

Ålder	Samtliga	Kvinnor	Män
65-74 år	27%	33%	23%
55-64 år	5%	6%	4%
45-54 år	5%	6%	4%
35-44 år	7%	9%	6%
25-34 år	15%	16%	14%
20-24 år	43%	52%	35%
15-19 år	73%	75%	69%

2.11.3 Företagare per kön och ålder

Ålder	Samtliga	Kvinnor	Män
65-74 år	40%	29%	48%
55-64 år	12%	7%	17%
45-54 år	11%	7%	15%
35-44 år	9%	5%	12%
25-34 år	5%	3%	7%
20-24 år	3%	-	4%
15-19 år	4%	-	6%

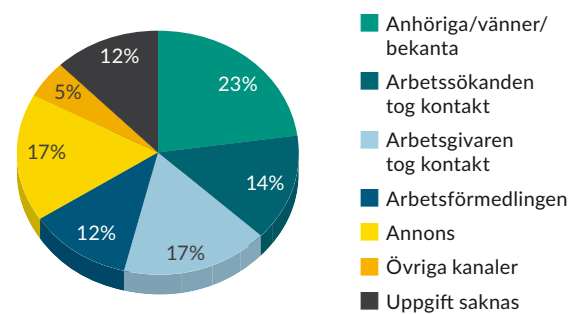
2.12 Nyanställningar (15-74 år)

[Antal, Andel]

	Antal	Andel
Samtliga nyanställningar	1 437 000	
Sektor		
Offentlig sektor	398 000	28%
Privat sektor	1 009 000	70%
Uppgift saknas	30 000	2%
Anställningsform		
Fast anställning	566 000	39%
Tidsbegränsad anställning	871 000	61%
Tidigare arbetskraftstillhörighet		
Sysselsatta	445 000	31%
Arbetslösa	478 000	33%
Ej i arbetskraften	514 000	36%
Ålder på nyanställda		
65-74 år	62 000	4%
55-64 år	99 000	7%
45-54 år	133 000	9%
35-44 år	209 000	15%
25-34 år	327 000	23%
15-24 år	608 000	42%

2.13 Rekryteringskanaler 15-74 år

[Andel]

2.11 9 av 10 är anställda

Av alla sysselsatta (20–64 år) är 91 procent anställda, övriga är företagare. Och av de anställda har majoriteten fast anställning. Bland akademikerna är det högre andel fast anställda, lägre andel tidsbegränsat anställda och också lägre andel företagare.

2.11.1 Fast anställda

Fasta anställningar utgör normen på svensk arbetsmarknad och av alla sysselsatta var 80 procent fast anställda, 79 procent av männen och 82 procent av kvinnorna. Bland de allra yngsta är det var fjärde som har en fast anställning och sen ökar andelen successivt, mest mellan åldersgrupperna 20–24 år och 25–34 år, många har då avslutat sina studier och kan få sitt första fasta jobb.

2.11.2 Tidsbegränsat anställda

Av alla sysselsatta var 11 procent tidsbegränsat anställda, 12 procent av kvinnorna och 9 procent av männen. Tidsbegränsade anställningar är vanligast bland ungdomar, vilket bland annat har sin förklaring i att de jobbar extra vid sidan om studierna.

2.11.3 Företagare

Att vara företagare är vanligare bland män än bland kvinnor, 13 procent jämfört med 6 procent. Allt fler bland de äldre väljer också att starta eller ha kvar sitt företag.

2.12 De flesta rekryteringar är tidsbegränsade

Under 2023 nyanställdes drygt 1,4 miljoner personer och det var den privata sektorn som anställde flest, 70 procent av anställningarna gjordes där. SCB mäter också vilken arbetskraftstillhörighet de nyanställda under ett kvartal hade föregående kvartal – 31 procent som fick jobb kom direkt från ett annat jobb, 33 procent hade varit arbetslösa och 36 procent hade stått utanför arbetskraften. Majoriteten, 61 procent, fick en tidsbegränsad anställning.

Det finns statistik från SCB som visar att långtidsarbetslösa har svårare att få en fast anställning. Jobben för dem som kommer från arbetslöshet, och speciellt långvarig arbetslöshet, domineras av tidsbegränsade anställningar som mer sällan övergår till fasta anställningar.

2.13 Mer än hälften får jobb via kontakter

Att ha kontakter är en fördel när man söker ett nytt jobb, mer än hälften av jobben förmedlas via någon typ av kontakt, antingen direkt med arbetsgivaren eller via anhöriga, vänner och bekanta. Endast 12 procent hittar sitt jobb via Arbetsförmedlingen.

I snitt var 342 000 (20–64 år) arbetslösa år 2023, 6,5 procent av arbetskraften. Av de anmälda på Arbetsförmedlingen hade 42 procent varit arbetslösa över 1 år, och många av dem hade så kallad svag konkurrensförmåga. En undersökning av levnadsförhållanden visar också att arbetslösa mår betydligt sämre än de som har jobb.

3.1 Arbetslösheten permanent hög

1993 var arbetslösheten 9,5 procent, vilket var en ökning från 1992 med 3,6 procentenheter. Den fortsatte att stiga och var som högst 1997 med 10,4 procent. Om arbetslösheten är hög eller låg är en fråga om perspektiv. I relation till den arbetslöshet som Sverige hade innan 90-talskrisen så har arbetslösheten permanentats på en hög nivå. De högre arbetslöshetsnivåerna i samband med lågkonjunkturen i början på 2000-talet, finanskrisen 2008/09 och pandemin 2020/21 syns också tydligt på kurvan. Det finns olika typer av arbetslöshet:

- *konjunkturarbetslöshet* – beror som man hör på namnet på hur konjunkturen ser ut,
- *friktionsarbetslöshet* – är kortsiktig och beror på att det tar tid att söka jobb och rekrytera, och
- *strukturarbetslöshet* – är mer långvarig och har strukturella orsaker så som matchningsproblem.

De tre typerna finns alltid på arbetsmarknaden.

3.2 Arbetslösheten under 2023

I snitt var 342 000 personer arbetslösa 2023, vilket är 6,5 procent av arbetskraften 20–64 år. Antalet arbetslösa kvinnor var 167 000 (6,7 procent) och män 176 000 (6,4 procent). Efter att arbetsmarknaden hade återhämtat sig under 2022 ökade arbetslösheten igen under 2023. 67 000 av de arbetslösa var akademiker, vilket ger en arbetslöshet i gruppen på 3,3 procent (kvinnor 3,2 procent och män 3,3 procent). Akademikernas arbetslöshet brukar börja öka något senare än bland arbetstagarna generellt och på Akademikernas a-kassa har vi märkt en tydlig ökning av ersättningstagare under den senare delen året – fler har behövt den trygghet som a-kassan ger.

3.3 Varslen ökade

Under hösten 2023 rapporterade många att varslen ökade och att arbetsmarknaden, som klarat sig relativt bra trots lågkonjunktur, inflation och räntehöjningar, började gunga lite mer. Mellan augusti och november ökade varslen med 120 procent. Pandemiåret 2020 var ett rekordår med 123 000 varsel och man behöver gå tillbaka 30 år, till 1993, för att hitta den nivån, då var det 122 000 varsel. En fjärdedel av varslen under september och november var kopplade till byggbranschen och en tidig signal om en försämrad byggbransch har även märkts bland akademikerna i och med att antalet arbetslösa arkitekter har ökat. Långt ifrån alla varsel leder till arbetslöshet. Av dem som varslades 2021 var det 27 procent som blev arbetslösa inom 6 månader efter varslet.

3.4 Arbetslösheten i Europa

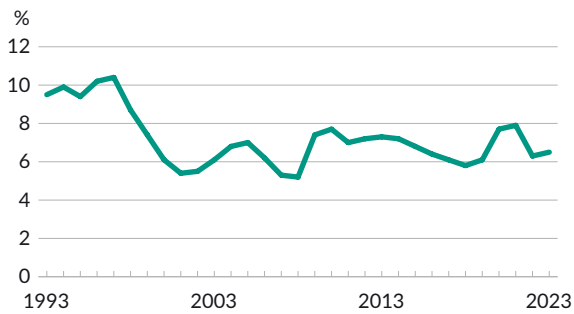
12 079 000 – så många var arbetslösa i EU tredje kvartalet 2023. Arbetslösheten är olika stor i de olika länderna – exempelvis skiljer det drygt 9 procentenheter mellan Spanien som hade den högsta arbetslösheten och Tjeckien som hade den lägsta. Sverige ligger relativt högt upp i listan, men avviker från de länder som har högst arbetslöshet avseende förhållandet mellan andelen arbetslösa kvinnor och män. I till exempel Grekland skiljer det ungefär 6 procentenheter mellan kvinnornas och männens arbetslöshet, och där är också kvinnors arbetskraftsdeltagande väldigt lågt; endast 67 procent av kvinnorna deltar i arbetskraften vilket kan jämföras med Sveriges 86 procent (3:e kvartalet 2023). Enligt EU-kommissionens prognos från november 2023 är EU:s arbetsmarknad stark med rekordhög sysselsättning och rekordlåg arbetslöshet men ekonomin har tappat farten. I deras prognos står Sverige ut som det enda medlemslandet som 2024 väntas se sitt BNP krympa och arbetslösheten stiga till den tredje högsta i unionen.

Efter pandemins rekordhög varseltal sjönk antalet till rekordlåga nivåer, där de länge låg kvar. Under hösten 2023 har antalet personer berörda av varsel ökat och ligger nu på en något högre nivå än normalt vilket indikerar en försvagning på arbetsmarknaden.

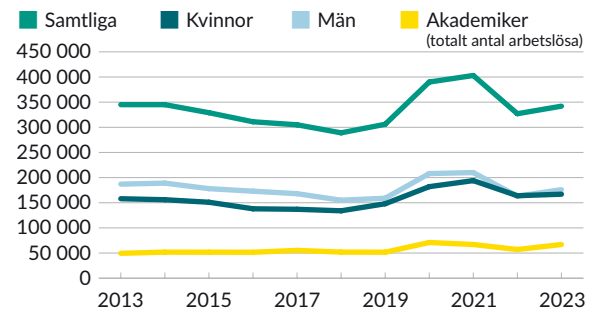
KÄLLA: ARBETSMARKNADSUTSIKTERNA HÖSTEN 2023, ARBETSFÖRMEDLINGEN

3.1 Arbetslöshet, samtliga 20–64 år [Andel]

KÄLLA: SCB

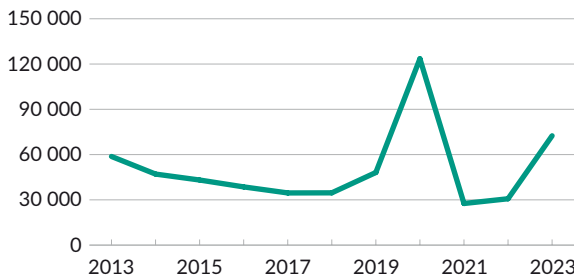
3.2 Arbetslöshet [Antal]

Not: Siffrorna för Akademiker är inte länkade, det vill säga det finns tidsbrott.

KÄLLA: SCB-AKU

3.3 Varslade, samtliga [Antal]

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN

3.4 Arbetslösa i EU [Antal, Andel]

Land	Samtliga	Andel (%)	Kvinnor	Män
Spanien	2 742 000	11,7%	13,4%	10,2%
Grekland	514 000	11,3%	14,7%	8,5%
Italien	1 897 000	7,7%	8,8%	6,9%
Estland	49 000	7,1%	7,3%	6,9%
Frankrike	2 043 000	6,9%	6,9%	7,0%
Finland	178 000	6,8%	5,6%	7,8%
Sverige	350 000	6,7%	6,9%	6,4%
EU	12 079 000	5,8%	6,1%	5,6%
Rumänien	410 000	5,1%	4,8%	5,4%
Österrike	229 000	5,1%	4,7%	5,5%
Danmark	122 000	4,3%	4,6%	4,0%
Bulgarien	125 000	4,3%	4,1%	4,5%
Ungern	186 000	3,9%	3,9%	3,9%
Tyskland	1 237 000	3,0%	2,8%	3,2%
Nederländerna	261 000	2,9%	3,1%	2,8%
Norge	77 000	2,9%	2,7%	3,1%
Polen	441 000	2,6%	2,6%	2,6%
Tjeckien	125 000	2,5%	3,0%	2,1%

Not: 3:e kvartalet 2023, säsongsjusterad data. Ett urval av EU:s medlemsländer + Norge. EU avser snittet för alla 27 medlemsländer.

KÄLLA: EUROSTAT

3.5 Lägst arbetslöshet på Gotland

2023 var det i snitt 6,5 procent arbetslöshet i Sverige och den varierade stort inom landet. Högst var arbetslösheten i Södermanlands län med 8,7 procent och den lägsta hade Gotland med 3,5 procent arbetslöshet, en skillnad på drygt 5 procentenheter. Bakgrunden är att Södermanland har en relativt stor industrisektor som under lång tid har genomgått rationaliseringar, och färre personer behövs i produktionen. Samtidigt har nya företag inom andra branscher inte tillkommit i tillräcklig utsträckning – IT-verksamhet och företagstjänster är till exempel relativt små branscher i länet. Gotland och de norra länen har bland de lägsta arbetslöshetsnivåerna. I norra Sverige pågår en industriboom och det finns en större efterfrågan på arbetskraft

än i exempelvis Södermanland. Bland kvinnorna var arbetslösheten högst i Södermanlands län och Västmanlands län och lägst i Jämtlands län, och andelen arbetslösa män var högst i Östergötlands län och lägst i Gotlands län.

Storstäderna har påverkats mest

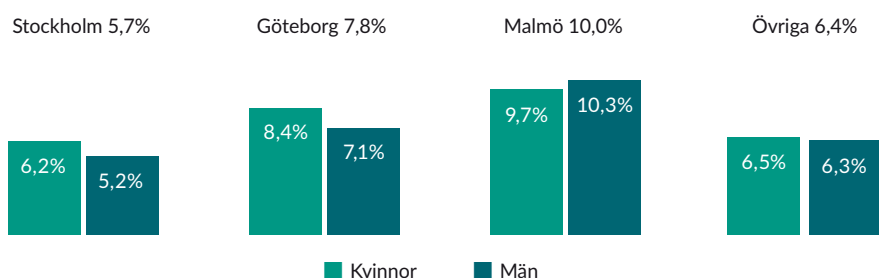
Enligt Arbetsförmedlingen har storstadsområdena påverkats mer av det senaste årets konjunkturförsvagning. De är mer räntekänsliga, eftersom hushållen generellt sett är högre belånade, samtidigt som den konsumtionsberoende privata tjänstesektorn är stor. Det är stor skillnad i arbetslöshet mellan storstadskommunerna, till exempel har Malmö en nästan dubbelt så hög arbetslöshet som Stockholm, 10,0 procent jämfört med 5,7 procent.

3.5 Arbetslösa per län och storstadskommuner

[Antal, Andel]

Län	Samtliga	Kvinnor	Män
Södermanlands	11 900 8,7%	10,9%	6,6%
Västmanlands	11 400 8,7%	10,9%	6,8%
Östergötlands	19 300 8,5%	6,8%	10,0%
Skåne	60 100 8,4%	8,1%	8,6%
Uppsala	15 400 7,6%	6,4%	8,7%
Blekinge	5 100 7,1%	7,8%	6,4%
Dalarnas	9 300 6,9%	6,7%	7,2%
Västra Götalands	58 600 6,6%	7,0%	6,2%
Kalmar	7 100 6,5%	5,8%	7,1%
Hela riket	342 200 6,5%	6,7%	6,4%
Värmlands	8 000 6,0%	4,7%	7,0%
Örebro	8 700 5,9%	4,6%	7,0%
Gävleborgs	7 700 5,8%	4,1%	7,2%
Stockholms	75 300 5,7%	6,3%	5,2%
Jönköpings	10 400 5,7%	8,1%	3,7%
Kronobergs	5 500 5,5%	8,4%	3,1%
Västernorrlands	6 100 5,5%	4,4%	6,4%
Hallands	8 000 5,0%	4,4%	5,5%
Jämtlands	3 000 4,8%	4,0%	5,4%
Västerbottens	5 600 4,2%	4,7%	3,7%
Norrbottnens	4 700 4,1%	4,8%	3,6%
Gotlands	900 3,5%	4,1%	2,8%

Arbetslöshet i storstadskommunerna

KÄLLA: SCB, AKU

3.6 Arbetslösheten – en åldersfråga?

När det gäller arbetslöshet uppdelat på ålder så är det framför allt en grupp, de unga, som sticker ut, så visst har åldern betydelse. Det skiljer över 30 procentenheter mellan äldsta och yngsta gruppen, men man ska då påminna sig om att många av de yngsta inte har studerat klart och att det är extrajobb som de söker – 2023 var det 61 procent av de arbetslösa 15–24-åringarna som var heltidsstuderande. Även om de äldre har en låg arbetslöshet så kan det vara tuffare och ta längre tid att hitta ett nytt jobb när man blivit äldre, och Arbetsförmedlingen klassar de som är 55+ som en grupp med svag konkurrensförmåga, läs mer om dessa på sidan 20.

3.7 Låg utbildning – hög arbetslöshet

Flera hundra tusen personer är arbetslösa samtidigt som det är arbetskraftsbrist – hur går det ihop? Svaret är att de arbetslösa inte har den kompetens, det vill säga utbildning och erfarenhet, som arbetsgivarna behöver. När man delar upp arbetslösheten på utbildningsnivå syns det väldigt tydligt hur mycket större arbetslösheten är bland dem som inte har en utbildning – 22 procent av dem är arbetslösa och det kan jämföras med endast drygt 3 procent arbetslöshet bland dem som har en minst 3-årig eftergymnasial utbildning. Arbetsförmedlingen bedömer att bristen på arbetskraft kommer att kvarstå på längre sikt eftersom det sannolikt kommer vara begränsat med utbildad arbetskraft inom många yrken.

3.6 Arbetslösa per ålder och kön

[Andel]

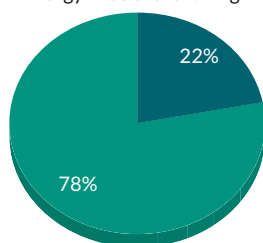
Ålder	Samtliga	Kvinnor	Män
65–74 år	4,4%	5,4%	-
55–64 år	5,3%	5,0%	5,6%
45–54 år	5,0%	5,0%	5,1%
35–44 år	5,6%	6,3%	5,0%
25–34 år	7,2%	7,8%	6,5%
20–24 år	14,4%	13,8%	14,9%
15–19 år	35,6%	33,0%	38,6%

KÄLLA: SCB, AKU

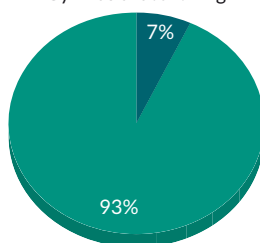
3.7 Arbetslösa per utbildningsnivå

[Antal, Andel]

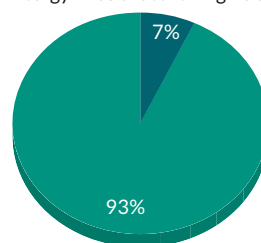
Förgymnasial utbildning

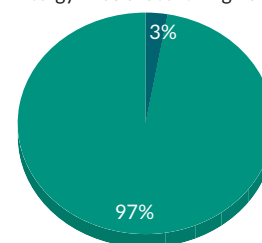
Gymnasial utbildning

Eftergymnasial utbildning <3 år

Eftergymnasial utbildning >3 år

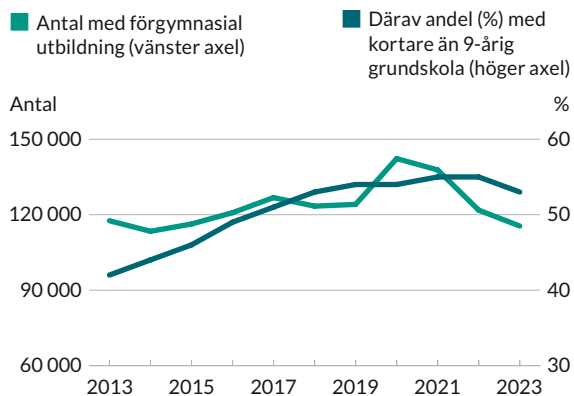

Not: Andel sysselsatta av arbetskraften.

KÄLLA: SCB, AKU

3.8 Andel kortutbildade

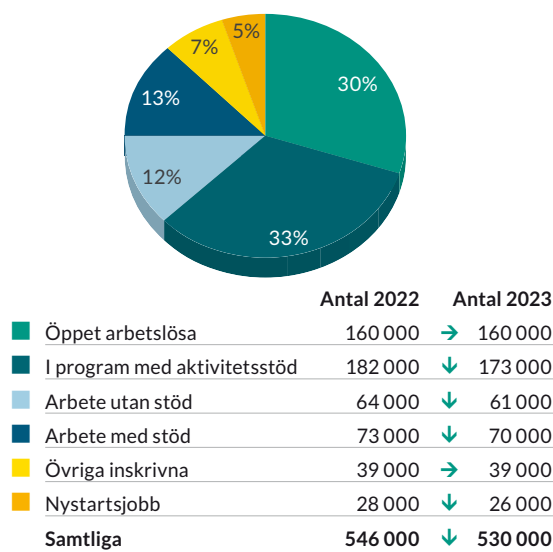
[Antal, Andel]

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDELINGEN

3.9 Inskrivna på Arbetsförmedlingen

[Antal, Andel]

Not: I övriga inskrivna ingår även yrkesintroduktion.

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDELINGEN

3.10 Arbetslösa per län och kommuner, Arbetsförmedlingen

[Antal, Andel]

Län	Samtliga	Kvinnor	Män	Arbetslösa i Akademikernas a-kassa	
				Antal	Andel (%)
Södermanlands	12 200	8,8%	8,3%		1,5%
Skåne	57 700	8,5%	8,5%		2,2%
Gävleborgs	11 600	8,4%	8,3%		1,5%
Västmanlands	10 400	7,6%	8,0%	7,3%	1,3%
Blekinge	5 400	7,2%	7,3%	7,1%	1,3%
Kronobergs	7 000	7,0%	7,3%	6,8%	1,3%
Östergötlands	15 500	6,7%	6,6%	6,7%	1,2%
Örebro	9 900	6,6%	6,5%	6,8%	1,3%
Riket	333 500	6,4%	6,4%	6,3%	1,7%
Stockholms	78 800	6,2%	6,4%	6,0%	1,9%
Västernorrlands	7 100	6,1%	5,9%	6,3%	1,3%
Värmlands	8 000	6,1%	5,7%	6,4%	1,3%
Uppsala	11 600	5,9%	5,8%	5,9%	1,7%
Kalmar	6 800	5,9%	5,9%	5,9%	1,4%
Dalarnas	7 600	5,6%	5,3%	5,8%	1,2%
Västra Götalands	49 700	5,6%	5,7%	5,6%	1,6%
Jönköpings	9 800	5,3%	5,5%	5,1%	1,1%
Hallands	8 200	4,9%	4,8%	5,0%	1,3%
Jämtlands	2 800	4,4%	4,0%	4,8%	1,3%
Gotlands	1 200	4,3%	4,0%	4,5%	1,6%
Norrbottnens	5 100	4,2%	3,9%	4,5%	1,1%
Västerbottens	5 100	3,8%	3,6%	4,0%	1,3%

De 5 kommuner som hade högst arbetslöshet 2023

	Samtliga	Kvinnor	Män
Perstorp	12,3%	13,4%	11,3%
Malmö	12,1%	11,7%	12,5%
Flen	11,6%	12,4%	10,9%
Eskilstuna	10,9%	11,5%	10,4%
Botkyrka	10,5%	11,6%	9,6%

De 5 kommuner som hade lägst arbetslöshet 2023

	Samtliga	Kvinnor	Män
Tjörn	2,6%	2,7%	2,6%
Kungsbacka	2,6%	2,5%	2,7%
Gällivare	2,6%	2,3%	2,9%
Öckerö	2,6%	2,4%	2,8%
Kiruna	2,2%	2,3%	2,2%

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDELINGEN OCH AKADEMIKERNAS A-KASSA

Den försvagade arbetsmarknaden syns tydligast i södra Sverige, medan arbetsmarknaden varit starkare i landets norra delar under det senaste året. Även under kommande år väntas denna utveckling fortsätta med störst ökning av arbetslösheten i och runt storstadslänen i södra Sverige, medan arbetslöshetsnivåerna bedöms vara mer stabila i norr.

KÄLLA: ARBETSMARKNADSLÄGET I SVERIGES LÄN, KVARTAL 4 2023, ARBETSFÖRMEDLINGEN

3.8 Hälften saknar gymnasieutbildning

Av de 334 000 inskrivna arbetslösa (16–65 år) hade enligt Arbetsförmedlingens statistik 116 000 (35 procent) endast förgymnasial utbildning, och av dem hade 53 procent kortare än 9 (10)-årig grundskola. Gruppen med förgymnasial utbildning har minskat sedan toppen under pandemin och mellan 2022 och 2023 minskade den med 5 procent.

Många av dem med kort utbildning är födda utanför Europa, i november 2023 var arbetslösheten bland inskrivna arbetslösa med förgymnasial utbildning 10 procent för inrikes födda och 39 procent för utomeuropeiskt födda.

3.9 Arbetslösheten ökade under hösten

2023 var i snitt 530 000 personer (16–65 år) inskrivna på Arbetsförmedlingen, en minskning med 16 000 jämfört med 2022. Alla grupper av arbetslösa minskade, förutom öppet arbetslösa och övriga inskrivna som var oförändrade.

Antalet inskrivna arbetslösa (öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd) sjönk till årssnittet 334 000, vilket är lägre än innan pandemin. Men under hösten ökade antalet, och den största ökningen var i gruppen öppet arbetslösa.

Det är normalt att arbetslösheten ökar under sommaren, vilket vi på Akademikernas a-kassa också är vana vid i vår verksamhet, och hösten 2023 märkte vi att den annars tillfälliga högre arbetslösheten inte sjönk tillbaka som den brukar göra och att vi fick många nya arbetslösa (öppet arbetslösa).

3.10 Mellan 3,8 och 8,5 procents arbetslöshet

Totalt 530 000 personer var inskrivna på Arbetsförmedlingen 2023 och av dem var det 63 procent, 334 000, som räknades som arbetslösa. För att man ska ses som arbetslös krävs att man antingen är öppet arbetslös eller deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program. Andelen inskrivna arbetslösa av den registerbaserade arbetskraften var 6,4 procent.

Högst andel inskrivna hade Södermanlands och Skåne län med 8,5 procent och lägst hade Västerbottens län med 3,8 procent. Uppdelat på kön ser det ungefär likadant ut som på totalen. Bland kvinnorna var det högst arbetslöshet i Södermanlands län och lägst i Västerbottens län, bland männen var det högst i Skåne län och lägst i Västerbotten.

Även i Akademikernas a-kassas data kan vi se att det skiljer mellan länen även om skillnaderna inte är så stora.

3.11 3 av 4 har svag konkurrensförmåga

Arbetsförmedlingen delar grovt upp de arbetslösa i 2 grupper – inskrivna arbetslösa med svag konkurrensförmåga och övriga inskrivna. Självklart är de arbetslösa långt ifrån en homogen grupp men det finns vissa parametrar som gör att det är något tuffare att hitta ett arbete. De som har en så kallad svag konkurrensförmåga är de som:

- har högst förgymnasial utbildning,
- är födda utanför Europa,
- har funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga,
- är äldre, 55–64 år.

Av de i snitt 334 000 arbetslösa (16–65 år) som var inskrivna 2023 var det 244 000, 73 procent, som hade svag konkurrensförmåga och det är en minskning med 2 procentenheter jämfört med 2022, men då behöver man också ta med i beaktande att Arbetsförmedlingen från och med 2023 räknar med dem som är 65 år, tidigare gick gränsen vid 64 år.

De 4 grupperna innehåller dubbelräkningar av individer eftersom en och samma individ kan ingå i flera delgrupper. 2023 var det cirka 3 000 som ingick i alla 4 grupper. Antalet som ingick i 3 grupper var 19 000, 2 grupper 93 000 och endast 1 grupp 130 000.

3.12 Minskat antal med svag konkurrensförmåga

För 15 år sedan, i samband med finanskrisen 2008/09, var det ungefär lika många inskrivna arbetslösa med svag konkurrensförmåga som övriga inskrivna arbetslösa. Därefter har gruppen med svag konkurrensförmåga ökat, till antalet mer än det dubbla, och andelen har under flera år legat runt 70–75 procent. Antalet var som högst pandemiåret 2020 med 303 000 och har därefter minskat. Att andelen var som lägst samma år berodde på att de som blev arbetslösa under pandemin i större utsträckning hade en starkare ställning på arbetsmarknaden. Under 2023 har gruppen börjat öka igen men ökningen kom långt efter övriga inskrivna, som började öka redan sommaren 2022, vilket enligt Arbetsförmedlingen avviker från det mönster man tidigare sett, antagligen beror den fördröjda ökningen på att utrikesfödda i mycket stor utsträckning kommit ut i arbete de senaste åren.

Den övergripande utvecklingen medför att utbildning och omställningsförmåga får större betydelse i takt med den snabba digitaliseringen och teknikutvecklingen.

KÄLLA: OMOVÄRLDSRAPPORT 2023, ARBETSFÖRMEDELINGEN

3.13 Gruppen äldre har inte minskat

2023 minskade antalet arbetslösa i alla grupper med svag konkurrensförmåga och störst var minskningen i grupperna "högst förgymnasial utbildning" och "utomeuropeiskt födda" där antalet minskade med cirka 5 procent. För alla grupper, utom för de äldre, är antalet på en betydligt lägre nivå än innan pandemin. Det var också gruppen 55+ som ökade mest procentuellt sett under pandemin. Sedan 2023 räknas även 65-åringarna med (tidigare 64). De äldre har i snitt längre arbetslöshetstider än yngre men hur ålder påverkar den arbetssökandes situation har Arbetsförmedlingen sällan fördjupat sig i, något som de fått kritik för av Riksrevisionen.

3.14 Var fjärde är arbetslös längre än 2 år

På Akademikernas a-kassa är vi sällan oroliga över en ökad arbetslöshet, så länge arbetslöshetsperioderna är korta – de flesta klarar en kortare tid utan arbete. Men ju längre sökandet efter ett nytt arbete tar, desto svårare blir det, och då kan man börja oroa sig.

Långtidsarbetslösheten är en utmaning på arbetsmarknaden. 2023 var det totalt 140 000 som hade varit arbetslösa längre än 1 år, 42 procent av alla inskrivna arbetslösa, vilket är en minskning med 5 procentenheter jämfört med 2022.

Var fjärde arbetslös har varit utan ett arbete i mer än 2 år. De som har varit arbetslösa länge behöver ofta mer stöd och Arbetsförmedlingen har sett att bland dem som varit utan arbete i mer än 2 år ökar behovet av stöd och för dem är subventionerade anställningar en viktig del för att få ett arbete.

Arbetsförmedlingen mäter också hur stor andel arbetslösa som blir sysselsatta inom ett kvartal, den så kallade jobbchansen. Långtidsarbetslösa har ungefär hälften så höga chanser på arbetsmarknaden jämfört med personer med kortare arbetslöshet.

3.11 Arbetslösa med svag konkurrensförmåga [Antal]

Arbetslösa	334 000
- varav med svag konkurrensförmåga	244 000
- varav med starkare ställning	89 000
Födda utanför Europa	150 000
Högst förgymnasial utbildning	116 000
Äldre (55–65 år)	65 000
Funktionsnedsättning	52 000

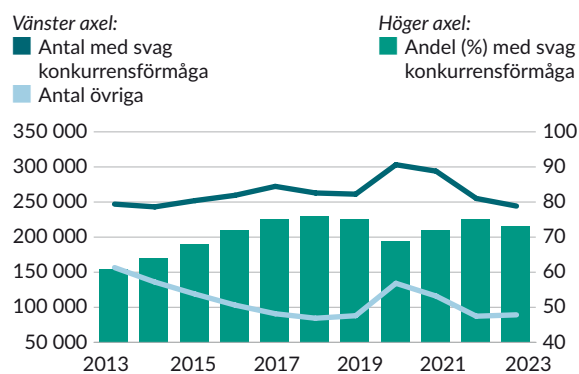
Not: En person kan ingå i flera grupper.

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN

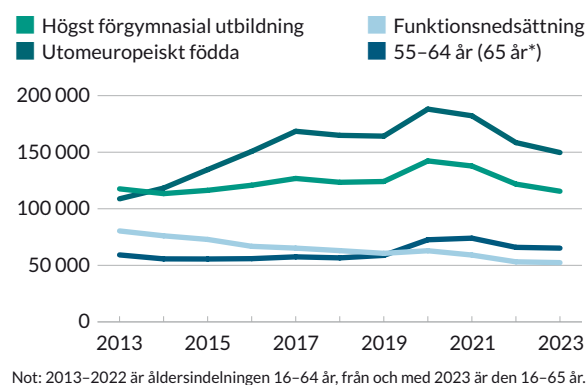
73 procent av de arbetslösa på Arbetsförmedlingen har extra tufft att komma in på arbetsmarknaden – de har så kallad svag konkurrensförmåga.

3.12 Antal och andel med svag konkurrensförmåga [Antal, Andel]

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN

3.13 Grupper med svag konkurrensförmåga [Antal]

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN

3.14 Långtidsarbetslösa inskrivna på Arbetsförmedlingen [Antal, Andel]

	Samtliga		Kvinnor		Män	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
Öppet arbetslösa och sökande i program	334 000		163 000		171 000	
- därav utan arbete i mer än 6 månader	200 000	60%	102 000	63%	98 000	58%
- därav utan arbete i mer än 12 månader	140 000	42%	73 000	45%	67 000	39%
- därav utan arbete i mer än 24 månader	84 000	25%	45 000	28%	39 000	23%

Not: Ålder 16–65 år

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN

3.15 Genomsnittlig arbetslöshetstid 40 veckor

Enligt statistik från SCB var den genomsnittliga arbetslöshetstiden 40 veckor 2023, vilket är en minskning med 8 veckor jämfört med 2022. Männerna är arbetslösa längre perioder än kvinnorna, i snitt 4 veckor längre. Bland de äldre var arbetslösheten längst – 69 veckor, vilket är en minskning med 14 veckor jämfört med 2022, och det är stor skillnad mellan kvinnor och män i den åldersgruppen. Att äldre har det tuffare kan bland annat bero på att de inte har den kompetens som efterfrågas men det kan också handla om åldersdiskriminering. Ungdomarna var arbetslösa i snitt 8 veckor. Ungdomar som saknar fullständig gymnasieutbildning löper enligt Arbetsförmedlingen ofta en högre risk att bli långtidsarbetslösa på grund av de utbildningskrav som finns på arbetsmarknaden.

3.16 Kortutbildade är arbetslösa längre

När man jämför långtidsarbetslöshet per utbildningsnivå sticker de med endast för-gymnasial utbildning ut, andelen som varit arbetslösa längre än ett halvår var 55 procent 2023, vilket kan jämföras med 39 procent för dem med gymnasial utbildning och 35 procent för akademikerna. Långtidsarbetslösheten sjunker helt enkelt med i utbildningsnivån – en gymnasieutbildning minskar risken för långtidsarbetslöshet väsentligt och en eftergymnasial utbildning ännu mer. Många som arbetar med arbetsmarknadsfrågor menar att långtidsarbetslösheten är en av de största utmaningarna på arbetsmarknaden. Och den är också en del av den tudelning som finns på arbetsmarknaden – stor andel långtidsarbetslösa med kort utbildning samtidigt som arbetsgivarna har brist på utbildad arbetskraft.

3.15 Arbetslöshetens längd per ålder [Antal veckor]

Ålder	Genomsnittligt antal veckor		
	Samtliga	Kvinnor	Män
55-64 år	69	53	80
25-54 år	41	42	40
15-24 år	8	7	10
Hela åldersgruppen 20-64 år	40	38	42

KÄLLA: SCB, AKU

3.16 Långtidsarbetslöshet per utbildningsnivå [Andel]

Utbildning	Samtliga	Kvinnor	Män
Förgymnasial utbildning	55%	54%	55%
Gymnasial utbildning	39%	40%	38%
Eftergymnasial utbildning < 3 år	32%	27%	37%
Eftergymnasial utbildning > 3 år	35%	31%	39%

Not: Längre än 6 månader.

KÄLLA: SCB, AKU

3.17 Hälsa [Andel]

	Yrkesarbetande			Arbetslös		
	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män
Mycket bra hälsa	22%	21%	23%	16%	15%	17%
Bra hälsa	51%	52%	51%	40%	40%	40%
Någorlunda hälsa	22%	22%	21%	30%	37%	25%
Dålig hälsa	4%	5%	4%	12%	8%	15%
Mycket dålig hälsa	1%	1%	1%	2%	1%	3%
Långvarig sjukdom eller hälsoproblem	32%	36%	29%	43%	44%	43%
Psykisk hälsa har påverkats negativt av pandemin	37%	42%	33%	39%	42%	36%
Besvär av ängslan, oro eller ångest	44%	52%	37%	56%	56%	56%
Svåra besvär av ängslan, oro eller ångest	6%	7%	4%	20%	19%	22%
Sömnbesvär	38%	43%	33%	50%	53%	48%
Svåra sömnbesvär	4%	5%	3%	14%	15%	13%

KÄLLA: SCB, ULF

3.17 Arbetslösa mår sämre

Många i befolkningen upplever ängslan, oro och ångest. Enligt SCB:s senaste undersökning av levnadsförhållanden som gjordes 2022 svarade 43 procent att de hade besvär av ängslan, oro eller ångest och det är en tydlig skillnad beroende på om man har ett jobb eller inte. Bland de som arbetar uppgår 44 procent att de har besvär av ängslan, oro eller ångest medan det bland de arbetslösa är 56 procent som har samma besvär. För dem med svåra besvär av ängslan, oro eller ångest är skillnaderna ännu större, det är mer än 3 gånger så stor andel av de arbetslösa som känner så. Även när man talar om hälsa generellt så svarar de arbetslösa i högre utsträckning att de har dålig hälsa och att de är mer drabbade av långvarig sjukdom eller hälsoproblem. När det gäller den psykiska hälsan så är det inte så stor skillnad mellan de arbetslösa kvinnorna och männen, bland dem som arbetar är könsskillnaderna

större. Nästan var fjärde, både för arbetande och arbetslösa, uppgår att den psykiska hälsan har påverkats negativt av pandemin, vilket indikerar att pandemin handlade om mer än bara jobbet.

Ett arbete kan ge så mycket mer än inkomst – bland annat känsla av tillhörighet, att vara behövd, sammanhang och kollegor. I undersökningen av levnadsförhållanden svarar 19 procent av de arbetslösa att de har känt sig ensamma hela tiden eller för det mesta under de senaste 4 veckorna, och det är stor skillnad mellan könen, bland männen är det 23 procent och kvinnorna 15 procent. Det är betydligt färre bland dem som arbetar, 6 procent, och där finns ingen skillnad mellan könen. Även i Folkhälsoenkät från 2022 finns statistik som visar att arbetslöshet påverkar sociala relationer – av de yrkesarbetande är det 22 procent som har lågt socialt deltagande, jämfört med 38 procent av de arbetslösa.

4 Ungdomsarbetslösheten

61 000 ungdomar, 5,1 procent av befolkningen 15–24 år, varken arbetar eller studerar och många av dem har ingen känd aktivitet. På Arbetsförmedlingen var andelen arbetslösa ungdomar den lägsta på hela 2000-talet och myndigheten påpekar ofta vikten av att ha en gymnasieutbildning. 2023 var det 3 av 4 som tog gymnasieexamen, och i många fall spelar föräldrarnas utbildning roll för om man fullföljer gymnasiet.

4.1 61 000 unga varken arbetar eller studerar

2023 var det i snitt 61 000, 5,1 procent, i befolkningen 15–24 år som varken arbetade eller studerade, så kallade Neet (Not in Employment, Education or Training). Enligt SCB:s vanliga arbetskraftsundersökning var 151 000 (22,1 procent) unga arbetslösa men av dem var det 61 procent som var heltidsstuderande samtidigt som de sökte jobb.

Därför är det mer rättvisande att istället titta på hur många som varken arbetar eller studerar. Ungdomarna är en konjunkturkänslig grupp, under pandemin ökade till exempel ungdomsarbetslösheten kraftigt och den lågkonjunktur som vi befinner oss i leder också till en ökad ungdomsarbetslöshet. Det positiva är att ungdomar ofta snabbt får jobb när konjunkturen vänder.

4.1 Ungdomsarbetslöshet, Neet

[Antal, Andel]

Ålder	Samtliga		Kvinnor		Män	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
20–24 år	44 000	7,5%	22 000	7,8%	22 000	7,2%
15–19 år	17 000	2,8%	8 000	2,7%	9 000	3,0%
Samtliga 15–24 år	61 000	5,1%	29 000	5,2%	31 000	5,1%

40 procent av de unga som varken arbetar eller studerar (NEET) har aldrig arbetat.

Not: Neet – Not in Employment, Education or Training.

KÄLLA: SCB, AKU

4.2 Neet i EU

[Antal, Andel]

Land	Samtliga	Kvinnor	Män	
Rumänien	337 000	16,8%	19,4%	14,3%
Estland	17 000	12,7%	6,9%	18,5%
Italien	727 000	12,5%	11,8%	13,2%
Bulgarien	67 000	11,6%	11,6%	11,6%
Grekland	117 000	11,1%	10,2%	12,0%
Frankrike	831 000	10,5%	9,7%	11,3%
Ungern	96 000	9,8%	10,3%	9,2%
Spanien	495 000	9,6%	8,5%	10,6%
Österrike	83 000	9,2%	9,9%	8,5%
EU	4 279 000	9,1%	8,8%	9,4%
Finland	48 000	8,1%	7,4%	8,8%
Danmark	52 000	7,4%	6,2%	8,5%
Norge	47 000	7,2%	8,2%	6,2%
Tyskland	599 000	7,2%	7,4%	7,0%
Polen	225 000	6,7%	6,3%	7,0%
Tjeckien	65 000	6,1%	7,5%	4,6%
Sverige	61 000	5,1%	5,3%	5,0%
Nederländerna	77 000	3,6%	4,1%	3,1%

Not: 3:e kvartalet 2023, säsongjusterad data. Ett urval av EU:s medlemsländer + Norge. EU avser snittet för alla 27 medlemsländer.

KÄLLA: EUROSTAT

4.2 Näst lägst i EU

Tredje kvartalet 2023 var det 9,1 procent av EU:s unga (15–24 år) som varken arbetade eller studerade. Sverige hade den näst lägsta Neet-siffran med 5,1 procent och Rumänien hade den högsta med 16,8 procent. Det finns studier som visar att problemen för dem som varken arbetar eller studerar ofta är långvariga och att det i genomsnitt går sämre på arbetsmarknaden senare i livet för unga i den här gruppen än för andra ungdomar (IFAU 2021:12).

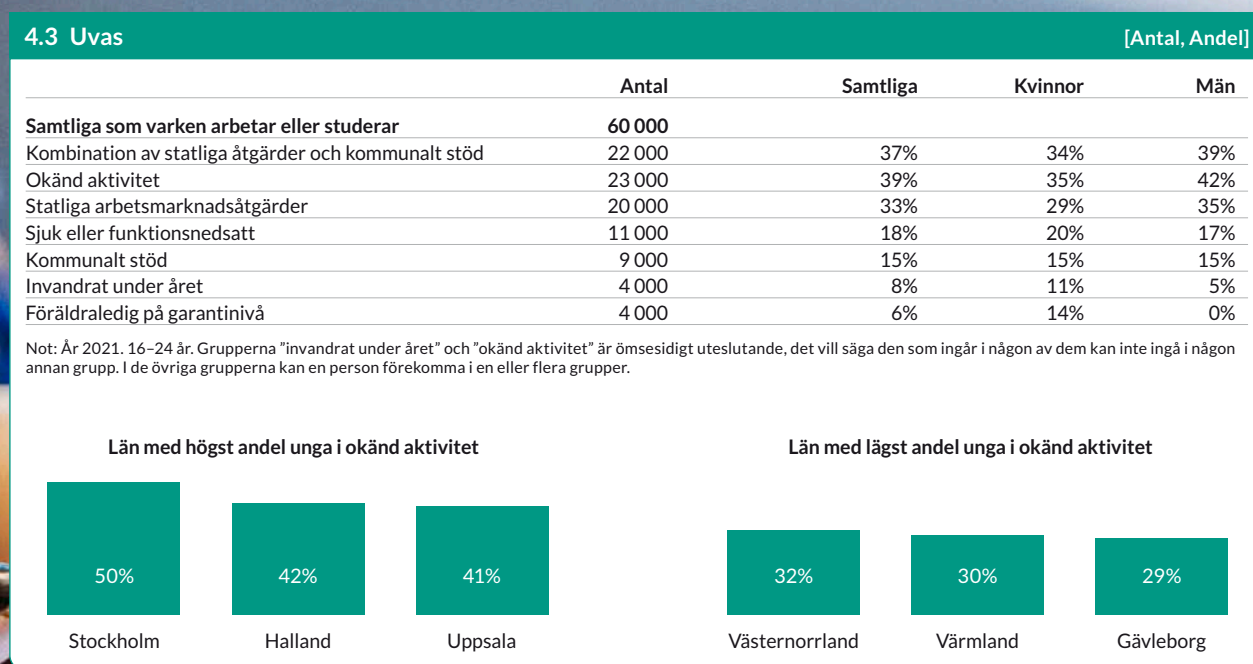
4.3 4 av 10 har okänd aktivitet

Uvas (Unga som Varken Arbetar eller Studerar) är ett mått som Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) tagit fram och som bygger på uppgifter i myndigheternas register. 2021 var det totalt 60 000 unga i åldern 16–24 år som var Uvas. Räknan man också med 25–29-åringarna så var det totalt 137 000 som ingick i gruppen. Det är en minskning med 9 000 jämfört med 2020.

För att ingå i Uvas ska personen under ett helt år:

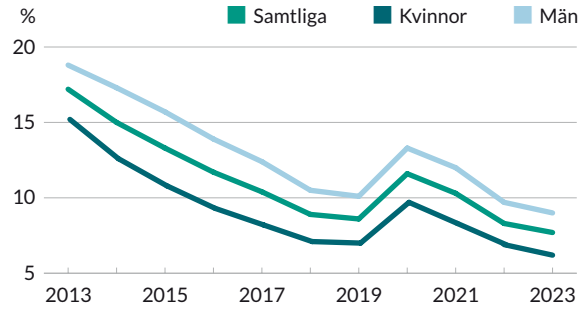
- inte haft inkomster över ett basbelopp (52 500 kronor 2023),
- inte haft studiemedel, varit utbildningsregistrerad eller studerat vid SFI mer än 60 timmar.

Uvas-måttet ger möjlighet att se dessa ungdomars sysselsättning under året. De kan ha haft stöd från Arbetsförmedlingen, sin kommun eller Försäkringskassan, eller flera aktörer samtidigt. En stor grupp, 39 procent, av 16–24-åringarna hade ingen känd aktivitet, och männen i högre utsträckning än kvinnorna, 42 respektive 35 procent. Skillnaderna i landet var stora. I Stockholms län var det hälften av dem som varken arbetade eller studerade som inte gick att spåra i några register, medan det i Gävleborg var knappt 3 av 10. Att unga människor varken arbetar eller studerar kan förstås bero på olika saker och på olika grad av frivillighet. En del har helt enkelt frivilligt valt att göra något annat, till exempel resa utomlands, medan andra helt ofrivilligt har hamnat utanför systemet.

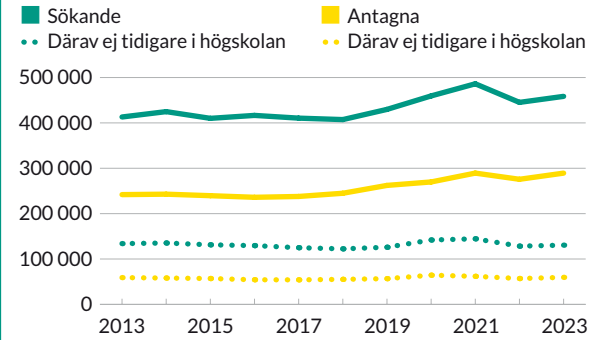
39 procent av de unga har okänd aktivitet – det går inte att via register kartlägga vad de gör.

4.4 Ungdomar på arbetsförmedlingen [Andel]

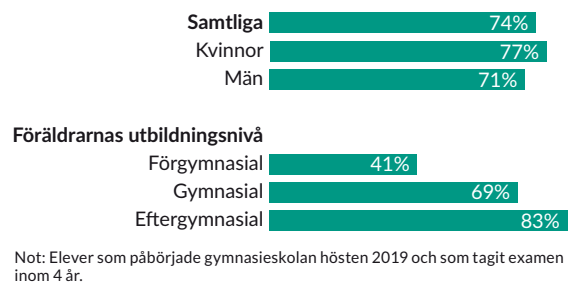
KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN

4.8 Högskolestudier [Antal]

KÄLLA: SCB

4.5 Avslutad gymnasieutbildning [Andel]

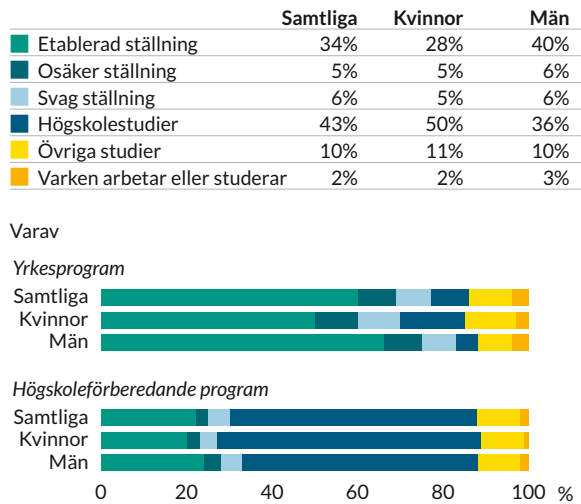
KÄLLA: SKOLVERKET

4.9 Sysselsättning 3 år efter högskoleutbildning [Andel]

	Samtliga	Kvinnor	Män
Arbete	93%	92%	94%
Anställd	88%	88%	89%
- varav fast/tillsvidare	89%	88%	91%
Företagare	2%	2%	4%
Arbetsökande	2%	1%	3%
Studier	3%	3%	3%
Annat	4%	6%	2%

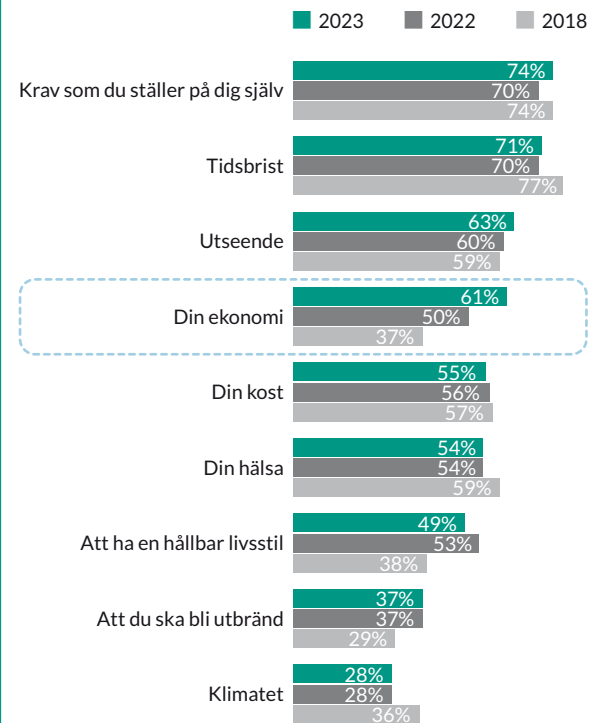
KÄLLA: SCB

4.6 Etablering 3 år efter gymnasiet [Andel]

KÄLLA: SKOLVERKET

4.10 Oro för ekonomin [Andel]

Not: Flervalsfråga: Under de senaste sex månaderna, ungefär hur ofta/sällan har du känt dig stressad för...? Andel som svarat "varje dag", "4-6 ggr/vecka" eller "1-3 ggr/vecka".

KÄLLA: UNGDOMSBAROINETERN

4.7 Andel med gymnasieexamen som påbörjat högskolestudier inom 1 år från examen [Andel]

År	Samtliga	Kvinnor	Män
2019/2020	28%	32%	23%
2020/2021	25%	29%	21%
2021/2022	23%	26%	19%

KÄLLA: SCB

4.4 Rekordlåg ungdomsarbetslöshet 2023

Sedan 2013 har andelen arbetslösa ungdomar, 18–24 år, på Arbetsförmedlingen minskat med närmare 10 procentenheter, från 17,2 till 7,7 procent. I snitt var 38 600 unga arbetslösa 2023 och det är det lägsta antalet under hela 2000-talet. Arbetsförmedlingen bedömer att ungdomsarbetslösheten kommer att öka och säger att det är ungdomar utan gymnasieutbildning som man ser kommer få det särskilt svårt. Demografin påverkar arbetslöshetsnivån för de unga, när den var som högst 2009–2014 så var det även stora ungdomskullar, efter det har både kullarna och arbetslösheten minskat.

4.5 Föräldrars utbildning spelar roll

Det finns som vi har sett i kapitlet om arbetslösheten en tydlig koppling mellan utbildningsnivå och arbetslöshet (se till exempel 3.7) – ju högre utbildning desto lägre arbetslöshet. Och då är det förstas viktigt att de som är i gymnasieålder faktiskt avslutar sin gymnasieutbildning. 74 procent av de som började gymnasiet 2019 slutförde sin gymnasieutbildning och tog examen inom 4 år. Och föräldrarnas utbildningsnivå har betydelse; de elever vars föräldrar har en längre utbildning tar i högre grad examen. Av dem som hade föräldrar med eftergymnasial utbildning var det 83 procent som tog examen inom 4 år. För elever vars föräldrar hade en gymnasial utbildning var det 69 procent och för elever vars föräldrar hade förgymnasial utbildning 41 procent.

IFAU har i en studie sett att val av utbildning går i arv. När en förälder skrivs in på en viss högskoleutbildning ökar barnets sannolikhet att ta en examen från samma inriktning med i snitt 50 procent och det gäller särskilt teknik, ingenjörsvetenskap, medicin och ekonomi. IFAU konstaterar att det är viktigt för barn, särskilt i studieovana hem, att ha förebilder som möjliggör social rörlighet.

4.6 77 procent jobbar eller studerar

Efter gymnasiet väljer en del att jobba och en del går direkt vidare till utbildning. Av de totalt 73 000 som tog examen 2017/18 hade 77 procent efter 3 år en etablerad ställning på arbetsmarknaden eller studerade på högskola. Av de som gått yrkesprogram var 60 procent etablerade på arbetsmarknaden och av de som gått högskoleförberedande program var det 22 procent.

4.7 Var femte börjar högskolan inom 1 år

23 procent av de som slutar gymnasiet börjar studera på högskola inom 1 år och det är större andel kvinnor än män, 26 respektive 19 procent. Under pandemin var det något större andel som valde att påbörja högskolestudierna kort inpå gymnasiet, då hade också arbetslösheten gått upp och det var svårare att få ett jobb.

4.8 Fler högskolestudenter

Intresset för att söka till universitet och högskolor ökade under pandemin. Efter 2021 sjönk antalet sökande och 2023 ökade det något igen, det var 458 000 som sökte till högskolan och 63 procent av dem som kom in. Av de antagna hade 21 procent inte studerat tidigare på högskola, under pandemiåret 2020 var den andelen 24 procent.

4.9 93 procent har jobb efter högskolan

För de flesta högskolestuderande leder studierna till jobb, vilket är viktigt för att människor ska vilja lägga tid och pengar på en utbildning. Av dem som avslutade en högskoleutbildning 2017/18 hade 93 procent arbete som huvudsaklig sysselsättning våren 2021 och 2 procent var arbetssökande. Av dem som arbetade var det 81 procent som ansåg att deras arbete överensstämde helt eller till stor del med det område som utbildningen var inriktad mot och 5 procent som ansåg att arbetet inte alls stämde överens med utbildningen. 3 av 4 svarade att de fick det första matchande arbetet mindre än 3 månader efter avslutad utbildning.

4.10 Unga oroar sig för ekonomin

Trygga anställningar är viktigt även för de unga. När Ungdomsbarometern 2023 frågade 15–24-åringarna vad de skulle välja om de var tvungna att välja mellan trygg anställning och frilans/projektanställning svarade 81 procent att de väljer trygg anställning. Trygg anställning innebär också ofta trygg ekonomi och i Ungdomsbarometern märks att i en otrynnlig omvärld har den trygghet man själv upplever att man kan styra över blivit allt viktigare, däribland ekonomin. Kompisarna är viktigast och därefter kommer att tjäna pengar. Och en betydligt högre andel oroar sig för ekonomin – 2023 hade 61 procent oroat sig för ekonomin de senaste 6 månaderna, vilket är en kraftig ökning jämfört med tidigare år, 2022 var andelen 50 procent och 2018 var den 37 procent.

Unga som lämnar gymnasieskolan utan examen har sämre möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Med det följer en förhöjd risk för utanförskap i form av till exempel lägre inkomst och sämre hälsa.

KÄLLA: SVERIGES KOMMUNER OCH REGIONER, UPPDRAG FULLFÖLJD UTBILDNING

5

Ersättning och a-kassa

Arbetslöshetsförsäkringen ska ge trygghet under en omställningsperiod och är en viktig försäkring för både individen och samhället. Fler valde att gå med i en a-kassa 2023 – drygt 3,9 miljoner var medlemmar vid årets slut och 235 000 personer fick ersättning någon gång under året. Men bara 39 procent av de arbetslösa fick a-kassa.

5.1 En omställningsförsäkring

Arbetslöshetsförsäkringen är en omställningsförsäkring som ska ge ekonomiskt stöd under en begränsad tid när man är arbetslös mellan arbeten. Har man aldrig arbetat, eller om man har arbetat mindre än kravet, omfattas man inte av försäkringen. Arbetslöshetsförsäkringen ska göra det möjligt för den arbetslöse att under rimliga ekonomiska förhållanden söka en ny anställning där personens kompetens kan nyttjas. Den ska också trygga individens försörjning samtidigt som den ska innehålla incitament att hitta ett nytt jobb. En politisk avvägning är därför hur mycket man ska kunna få i ersättning, och hur länge, för att den ska fungera som en omställningsförsäkring. Omställningsprincipen omfattar både matchningskvaliteten (hur bra ett arbete motsvarar den sökandes kompetens) och matchningseffektiviteten (hur snabbt den sökande hittar ett nytt arbete). Risker med lång och hög ersättning är att det inte känns värt att söka jobb och att tiden i arbetslöshet blir onödigt lång. Risker med kort och låg ersättning är att människor tar jobb som inte motsvarar deras kompetens och att de behöver annan ekonomisk hjälp utöver a-kassan. Nivån på arbetslöshetsersättningen påverkar också lönebildningen.

5.2 Grundförsäkring och inkomstbortfallsförsäkring

Arbetslöshetsförsäkringen består av två delar, en grundförsäkring och en inkomstbortfallsförsäkring. Gemensamt för alla som ansöker om a-kassa är att man måste uppfylla de så kallade grundvillkoren – att man till exempel är anmäld på Arbetsförmedlingen och aktivt söker jobb, och arbetsvillkoret – att man arbetat i tillräcklig omfattning. Hur mycket man kan få i ersättning skiljer sig beroende på om man är medlem i en a-kassa eller inte. Grundförsäkringen omfattar personer som inte är försäkrade via en a-kassa eller som inte har hunnit vara medlemmar i de 12 månader som krävs för att uppfylla villkoren för inkomstbaserad ersättning. En ersättningsperiod är 300 ersättningsdagar, vilket motsvarar 60 veckor eftersom man kan få ersättning 5 dagar per vecka.

5.3 Ersättningsnivåer

Den som just blivit arbetslös och uppfyller samtliga villkor för att få inkomstbaserad ersättning kan få 80 procent av den tidigare inkomsten, upp till ett tak som motsvarar en månadsinkomst på 33 000 kronor eller en dagpenning på 1 200 kronor. Som mest kan man därför få 26 400 kronor före skatt i månaden (80 procent av 33 000 kronor). Ersättningen sänks stegvis under arbetslösheten och gör att de ekonomiska incitamenten att hitta och ta ett nytt arbete successivt ökar med tiden i arbetslöshet. Nedtrappningen sker i flera steg, både genom en sänkning av den högsta möjliga dagpenningen till 1 000 kronor och ersättningsnivån till 70 procent.

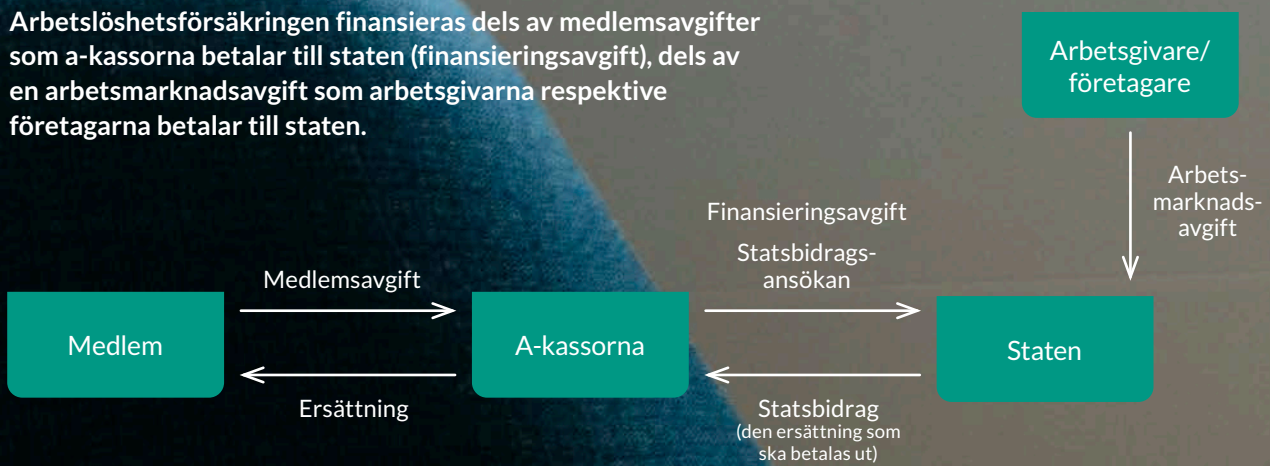
5.4 Finansiering

Arbetslöshetsförsäkringen finansieras på två sätt, dels via de medlemsavgifter som arbetslöshetskassorna tar in från sina medlemmar (så kallad finansieringsavgift), dels via den arbetsmarknadsavgift som arbetsgivare och egenföretagare betalar in till staten via arbetsgivar- eller egenavgiften. 2022 betalade a-kassorna in 4,8 miljarder kronor i finansieringsavgift, vilket var 31 procent av den totala ersättning som betalades ut.

5.5 Ny försäkring från oktober 2025

Regeringen har lämnat ett förslag till riksdagen om en ny arbetslöshetsförsäkring. I den nya försäkringen ska rätten till arbetslöshetsersättning baseras på inkomster och istället för ett arbetsvillkor ska den som söker ersättning uppfylla ett inkomstvillkor. Samma inkomst ska också ligga till grund för att beräkna hur stor ersättningen blir. Det kommer att vara olika ersättningsnivåer utifrån hur länge man varit medlem i en a-kassa och ersättningen kommer att trappas ner mer ju längre tid man är arbetslös. Hur länge man kan få arbetslöshetsersättning kommer bero på hur länge man arbetat innan man blev arbetslös. Förslaget finns i proposition 2023/24:128 *En arbetslöshetsförsäkring baserad på inkomster.*

Arbetslöshetsförsäkringen finansieras dels av medlemsavgifter som a-kassorna betalar till staten (finansieringsavgift), dels av en arbetsmarknadsavgift som arbetsgivarna respektive företagen betalar till staten.

Det finns en allmän och obligatorisk del som alla som uppfyller arbetsvillkor och grundvillkor kan få. Är man medlem i en a-kassa kan man få inkomstbaserad a-kassa.

Nedtrappningen av arbetslöshetsersättningen sker i flera steg. Efter 100 dagar sänks dagpenningen och efter 200 dagar sänks ersättningsnivån.

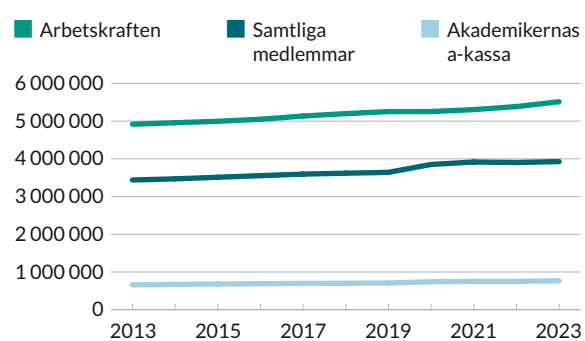
5.6 3 av 4 är med i a-kassan

2023 var i snitt 3 927 000 personer med i en a-kassa och vid årets slut var 3 947 000 medlemmar, 43 000 fler än i slutet av 2022. Fördelningen mellan könen var jämn – 50 procent av medlemmarna var kvinnor och 50 procent män. I lågkonjunktur blir många påmind om att det är bra att försäkra sig om att man har en trygg inkomst och då är ett medlemskap i a-kassan en billig och bra försäkring. Av arbetskraften, 16–65 år, är det 71 procent som är medlemmar i en a-kassa och som därmed har möjlighet att få inkomstbaserad ersättning vid arbetslöshet, vilket innebär att ungefär 30 procent av arbetskraften inte har försäkrat sin inkomst. 766 000 var medlemmar i Akademikernas a-kassa. På 10 år har antalet ökat med 16 procent.

5.7 Fler ersättningstagare på grund av lågkonjunkturen

2023 var det i snitt 79 000 personer som fick ersättning från a-kassan varje månad. Totalt fick 235 000 individer a-kassa någon gång under året, vilket är en ökning med 3 procent jämfört med 2022 och en tydlig följd av den lågkonjunktur som vi befinner oss i. Något fler män än kvinnor fick ersättning, 124 000 jämfört med 111 000. Det var främst under hösten som antalet ökade, mellan juli och december ökade antalet ersättningstagare med 34 procent. Under pandemins första år ökade antalet ersättningstagare kraftigt, mellan 2019 och 2020 med 43 procent.

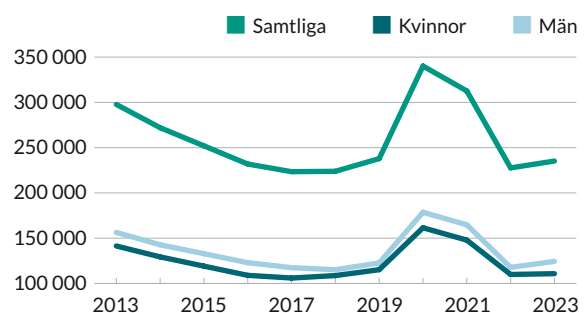
5.6 Arbetskraften och antalet medlemmar [Antal]

Not: Antalet medlemmar och antalet i arbetskraften är årsgenomsnitt. Arbetskraften 2013–2022: 16–64 år, 2023: 16–65 år.

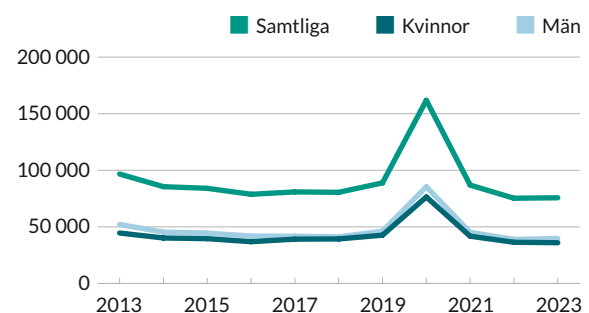
KÄLLA: IAF, SCB, BERÄKNINGAR AV AKADEMIKERNAS A-KASSA

5.7 Antal ersättningstagare per år och kön [Antal]

KÄLLA: IAF

5.8 Nya ersättningstagare per år och kön [Antal]

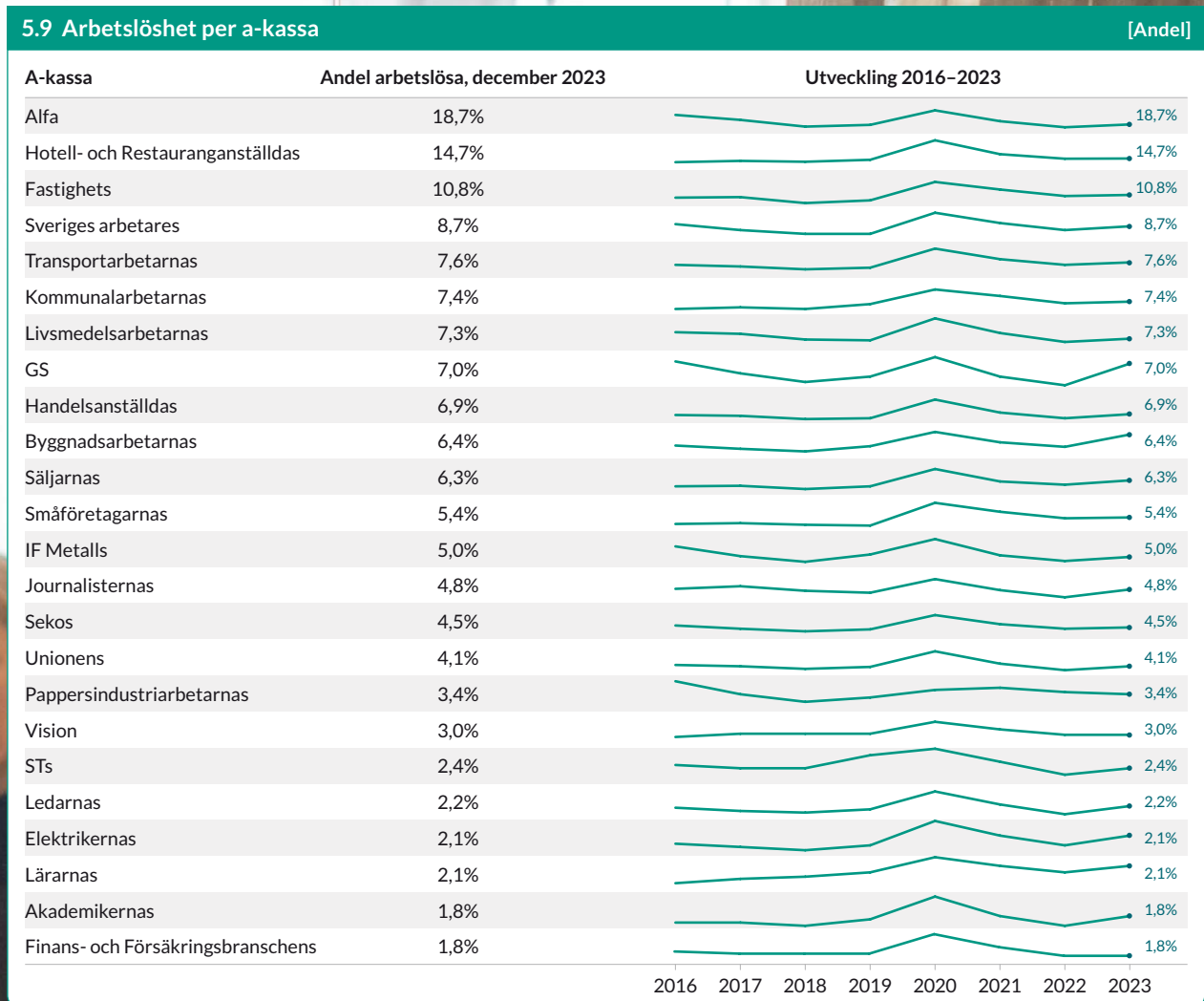
KÄLLA: IAF

5.8 En tredjedel har inte fått a-kassa förut

Ungefär en tredjedel av de som fick a-kassa 2023 är så kallade nya ersättningstagare, de har inte fått a-kassa de senaste fem åren. 2 av 3 hade alltså fått a-kassa även innan 2023. Man kan också ha varit borta från arbetslöshet för att exempelvis arbeta, studera, vara föräldraledig eller sjuk. Ett år som avvek från det vanliga mönstret var 2020 då antalet nya ersättningstagare ökade med nästan 100 procent och utgjorde nästan hälften av alla ersättnings-tagare, och det var förstas pandemin som var orsaken. Grupper och individer som tidigare inte haft någon arbetslöshetsrisk blev arbetslösa, men de flesta under en kort tid.

5.9 Arbetslösheten skiljer stort mellan a-kassorna

Andelen arbetslösa skiljer sig mycket mellan a-kassorna. Högst andel har Alfa-kassan med 18,7 procent, vilket delvis beror på att de betalar ut ersättning till dem som inte är medlemmar i en a-kassa. Lägst andel har Akademikernas och Finans- och försäkringsförbundets a-kassor med 1,8 procent. Alla a-kassor utom Pappers hade som högst andel arbetslösa pandemiåret 2020 och sedan sjönk den, för att sedan öka igen. Mellan december 2022 och december 2023 fick samtliga a-kassor utom två högre arbetslöshet – den sjönk i Pappers och var oförändrad i A-kassan Vision. Den pågående krisen i byggbranschen syns även här – mest ökade arbetslösheten i Byggnads a-kassa. Något fler än hälften av a-kassorna (13 av 24) hade en högre andel arbetslösa i december 2023 än samma månad 2016.

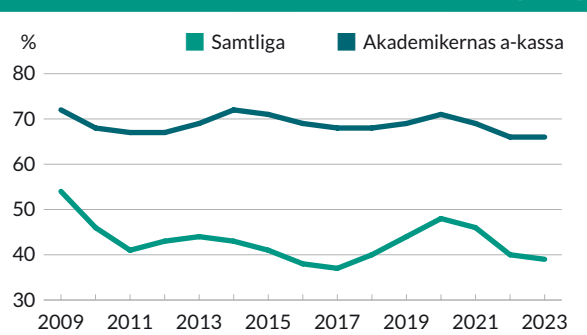

39 procent av de arbetslösa fick a-kassa 2023.

5.10 Arbetslösa som får a-kassa

[Andel]

Not: Arbetslösa möjliga ersättningstagare (öppet arbetslösa, deltidsarbetslösa, tillfällig timanställning)

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN OCH IAF

5.11 Arbetslösa som får a-kassa per kön och ålder

[Andel]

Ålder	Kvinnor	Män
60- år	60%	62%
50-59 år	47%	53%
40-49 år	39%	48%
30-39 år	35%	44%
25-29 år	28%	34%
18-24 år	11%	13%

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN OCH IAF

5.12 Arbetslösa som får a-kassa per län

[Antal, Andel]

Län	Samtliga arbetslösa	Andel som får a-kassa	Kvinnor	Män
Halland	5 100	44%	42%	46%
Gävleborg	5 600	44%	41%	47%
Blekinge	2 500	44%	41%	46%
Kalmar	3 500	44%	39%	47%
Örebro	5 400	42%	38%	46%
Jönköping	5 500	41%	38%	44%
Jämtland	1 900	41%	38%	44%
Skåne	35 400	41%	37%	44%
Norrboten	3 200	41%	38%	43%
Västra götaland	30 000	40%	38%	43%
Gotland	800	40%	41%	39%
Östergötland	8 200	40%	36%	43%
Västmanland	4 900	40%	36%	43%
Hela riket	201 800	39%	37%	42%
Stockholm	53 400	39%	37%	41%
Kronoberg	3 400	38%	32%	43%
Västernorrland	4 500	38%	34%	41%
Dalarna	4 900	38%	33%	42%
Södermanland	6 300	37%	33%	41%
Västerbotten	3 100	36%	33%	39%
Värmland	5 300	35%	32%	38%
Uppsala	7 300	32%	30%	34%

Not: Antalet arbetslösa består här av de som är öppet arbetslösa, deltidsarbetslösa eller har tillfällig timanställning.

KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN OCH IAF

5.10 6 av 10 får inte a-kassa

De som är inskrivna på Arbetsförmedlingen som öppet arbetslösa, deltidsarbetslösa eller med tillfällig timanställning är så kallade möjliga ersättnings-tagare. De uppfyller inte per automatik villkoren för rätt till a-kassa men de ingår i de grupper som skulle kunna vara aktuella för a-kassa, till exempel kan inte den som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program få a-kassa, de får i stället aktivitetsstöd.

2023 var det i snitt 202 000 möjliga ersättnings-tagare och av dem var det 39 procent som fick a-kassa. Andelen har varit ungefär densamma under de senaste åren förutom i början på pandemin då fler av de som blev arbetslösa uppfyllde villkoren. Av de möjliga ersättningstagarna är det alltså 6 av 10 som inte får ersättning, vilket oftast beror på att de inte uppfyller arbetsvillkoret som ger rätt till a-kassa, de har helt enkelt inte arbetat tillräckligt mycket. Och det är i den här typen av situationer som det finns diskussioner om hur reglerna i arbetslöshetsförsäkringen används som ett styrmedel i arbetsmarknadspolitiken – vilka regler ska gälla och hur många ska kunna omfattas och få arbetslöshetsersättning? Och hur påverkas de som inte får ersättning?

5.11 Få av de unga får a-kassa

Av de arbetslösa (se definition ovan) männen är det något högre andel som får a-kassa jämfört med de arbetslösa kvinnorna och det gäller i alla åldrar. Bland dem som var 60 år eller äldre var det lite drygt 60 procent som fick a-kassa. Och ju yngre desto lägre andel med a-kassa – bland de allra yngsta var det strax över 10 procent som fick a-kassa, vilket inte är så överraskande eftersom ungdomar ofta har korta anställningar och därför inte uppfyller villkoren för att få a-kassa.

5.12 Uppsala – lägst andel med a-kassa

Det skiljer 12 procentenheter mellan de län som har högst andel arbetslösa med a-kassa och de som har lägst. I Halland, Gävleborgs, Blekinge och Kalmar län var det 44 procent av de arbetslösa 16–65 år (öppet arbetslösa, deltidsarbetslösa, tillfällig timanställning) som fick a-kassa. Lägst andel var det i Uppsala län där 32 procent fick a-kassa. Hur stor andel som får a-kassa beror på vilka grupper som är arbetslösa och inskrivna på Arbetsförmedlingen, bland annat kan antalet arbetslösa studenter i länet spela roll eftersom man inte kan få a-kassa när man studerar. Det har förstås också betydelse hur många som har arbetat tillräckligt mycket innan arbetslösheten och som uppfyller det så kallade arbetsvillkoret.

5.13 77 dagar med a-kassa

En person som är arbetslös kan som mest få ersättning 5 dagar per vecka, vilket ska motsvara en arbetsvecka. 2023 betalades det ut ersättning för totalt cirka 18 miljarder ersättningsdagar, vilket är en ökning med cirka 3 procent jämfört med 2022. I snitt så fick varje ersättningstagare 77 ersättningsdagar och männen fick ersättning 9 dagar längre än kvinnorna – 81 dagar jämfört med 72 dagar.

5.14 Hälften får jobb inom 4 månader

De allra flesta klarar en kortare tid med arbetslöshet, och många har också ett nytt jobb inom några månader. När man studerar hur lång arbetslösheten är bland de arbetslösa (ersättningstagare och deltagare i program) på Akademikernas a-kassa är det tydligt att tiden i arbetslöshet är relativt kort. Av de som blev arbetslösa 2021 var 20 procent arbetslösa en månad och ungefär hälften hade lämnat arbetslösheten inom 4 månader. För varje månad sjunker antalet och andelen ökar. Och efter en hel ersättningsperiod som är cirka 14 månader, har närmare 90 procent lämnat arbetslösheten.

5.15 15 miljarder i ersättning

2023 betalade a-kassorna ut totalt 15,4 miljarder kronor i ersättning. Det är en ökning med 7 procent jämfört med 2022. Det betalades ut mer ersättning till männen än till kvinnorna, 8,8 respektive 6,6 miljarder, vilket beror dels på att det är fler män som får ersättning, dels på att männen har en något högre genomsnittlig dagpenning, vilket i sin tur beror på att männen har högre inkomster. Pandemiåret 2020 ökade utbetald ersättning kraftigt, med 10 miljarder kronor. Då var det inte bara fler som var arbetslösa, man höjde också dagpenningen.

5.16 9 av 10 får inkomstbaserad ersättning

Arbetslöshetsförsäkringen består av två delar; en grundförsäkring och en frivillig inkomstbortfallsförsäkring och för att få ersättning krävs i båda fall att man uppfyller ett så kallat arbetsvillkor*. För att få ersättning från den frivilliga inkomstbortfallsförsäkringen måste man också varit medlem i en a-kassa i minst 12 månader. De flesta som får ersättning är medlemmar i en a-kassa och uppfyller villkoren för att få ersättning baserad på inkomsten. Av alla ersättningstagare var det 89 procent som fick inkomstbaserad ersättning och 11 procent som fick ersättning enligt grundförsäkringen.

* Arbetsvillkorets huvudregel är att man måste ha arbetat minst 6 månader, minst 60 timmar per kalendermånad de senaste 12 månaderna – men det finns undantag. Läs mer på www.akademikernasakassa.se/grundregler.

5.17 Fler får grundbelopp

De allra flesta får, som vi har sett i 5.16, ersättning som är baserad på den inkomst de haft. Sedan 2013 har trenden varit att andelen som får grundbelopp har minskat och fram till 2021 hade andelen minskat med 3,6 procentenheter. 2022 och 2023 ökade den kraftigt igen och är nu högre än den var för 10 år sedan, strax under 13 procent av de arbetslösa inledde sin arbetslöshet med grundersättning. Det återstår att se om ökningen är tillfällig men det är en tydlig ökning som visar att fler av de arbetslösa inte uppfyller medlemsvillkoret, det vill säga de är antingen inte medlemmar alls i en a-kassa eller har inte varit medlemmar tillräckligt länge. Bland ersättningstagarna i Akademikernas a-kassa är det något lägre andel som får grundbeloppet men samma ökande trend.

En studie av akademiker som blev arbetslösa under 2023 och som beviljades ersättning med grundbeloppet visar att drygt hälften gick med i a-kassan i anslutning till att de blev arbetslösa, de hade varit medlemmar i max 5 månader, medan resten hade varit medlemmar ett halvår eller längre.

4 av 10 av dem som fick grundbelopp hade jobbat motsvarande heltid i 1 år innan arbetslösheten och hade därför kunnat få inkomstbaserad ersättning om de varit medlemmar minst 1 år när de blev arbetslösa. De var underförsäkrade och gick miste om en högre ersättning.

5.18 60 procent slår i taket

Som mest kan den som är arbetslös få 80 procent av sin lön i arbetslöshetsersättning och högsta ersättning per dag är 1 200 kronor de första hundra dagarna och därefter 1 000 kronor per dag. I snitt kan man få 22 ersättningsdagar per månad vilket ger en ersättning på totalt 26 400 kronor, som är 80 procent av 33 000. Taket är alltså 33 000 kronor. Många tjänar dock mer än så och andelen som får 80 procent av sin inkomst är endast 38 procent, vilket betyder att 62 procent är underförsäkrade. 2020 höjdes ersättningen i samband med pandemin men eftersom inkomsterna ökar varje år och arbetslöshetsersättningen inte indexeras så minskar kompensationsgraden. Bland akademikerna är lönerna högre och kompensationsgraden därför lägre – 2023 fick 12 procent av medlemmarna i Akademikernas a-kassa 80 procent av sin inkomst.

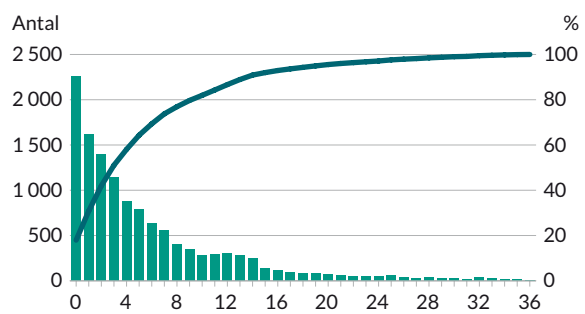
2023 betalade a-kassorna ut totalt 15,4 miljarder kronor i ersättning. Det är en ökning med 7 procent jämfört med 2022.

5.13 Ersättningsdagar per kön [Antal]

	Samtliga	Kvinnor	Män
Ersättningstagare	235 000	111 000	124 000
Ersättningsdagar	18 049 000	7 987 000	10 062 000
Dagar per person	77	72	81

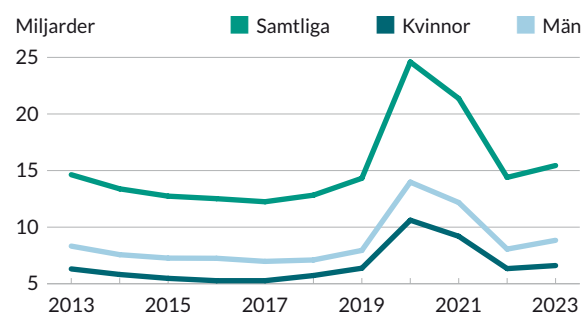
KÄLLA: IAF

5.14 Arbetslöshetens längd i månader [Antal, Andel]

KÄLLA: AKADEMIKERNAS A-KASSA

5.15 Utbetalt ersättningsbelopp, SEK [Antal]

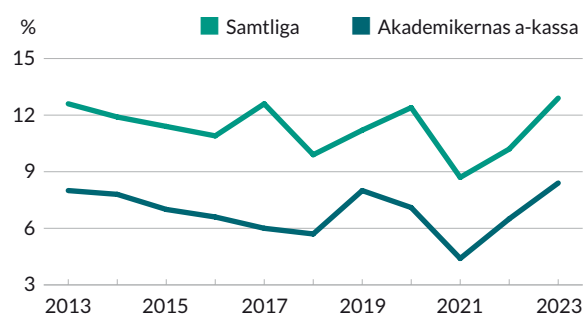
KÄLLA: IAF

5.16 Inkomstbaserad ersättning och grundbelopp [Antal, Andel]

	Samtliga	Kvinnor	Män
Totalt antal ersättningstagare	235 000	111 000	124 000
Inkomstrelaterad (max 1 200 kronor/dag)	205 000	97 000	108 000
Grundbelopp (max 510 kronor/dag)	27 000	12 000	15 000
Först grundbelopp och sedan inkomstbaserad a-kassa	4 000	2 000	2 000
Genomsnittlig dagpenning	856 kronor	827 kronor	878 kronor
Andel som fick grundbelopp	11%	11%	12%

KÄLLA: IAF

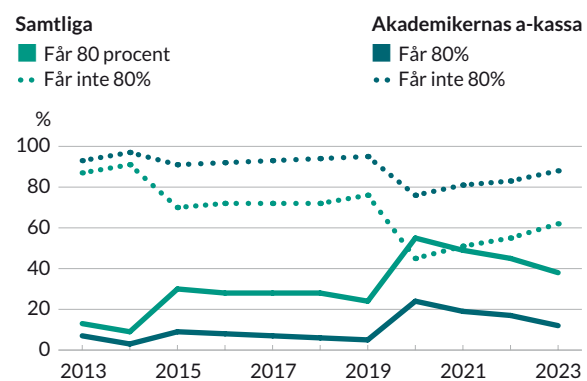
5.17 Personer med grundersättning [Andel]

Not: Här ingår även de som först fått grundbelopp och sedan inkomstbaserad ersättning.

KÄLLA: AKADEMIKERNAS A-KASSA

5.18 Kompensationsgrad [Andel]

Not: Andelen heltid som som får respektive inte får 80 procent. Siffrorna avser vecka 35 respektive år, förutom 2015 som avser november.

KÄLLA: SVERIGES A-KASSOR

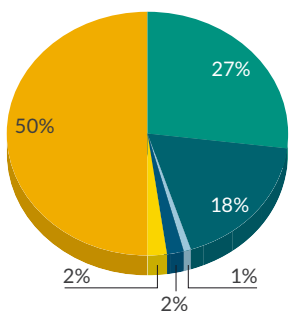
5.19 Arbetslöshet vanligaste orsaken till försörjningsstöd

När man inte har möjlighet att försörja sig och klara sin ekonomi på egen hand är kommunernas försörjningsstöd det yttersta skyddsnätet. 2022 var det 182 000 personer som behövde vända sig till socialtjänsten i sin kommun för att få hjälp och av dem var det hälften, 92 000, som fick försörjningsstöd på grund av arbetslöshet. 36 procent av de 92 000 fick a-kassa eller aktivitetsstöd men med så lågt belopp att de också hade rätt till försörjningsstöd, och 54 procent fick inte någon ersättning

alls från vare sig a-kassan eller Försäkringskassan. För individen och samhället är det stor skillnad på om man får försörjningsstöd eller a-kassa. A-kassan grundar sig på en förlorad inkomst och är inte behovsprövat, man kan till exempel behålla hus, bil och sparande. Försörjningsstödet ska ge människor en skälig levnadsnivå och är behovsprövat utifrån den enskildes tillgångar och har man då till exempel ett sparande ska det användas först. För kommunerna innebär det stora kostnader när deras invånare inte omfattas av arbetslöshetsförsäkringen eller andra stöd inom arbetsmarknadspolitiken.

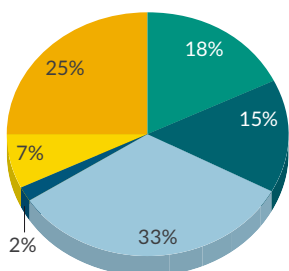
5.19 Försörjningsstöd på grund av arbetslöshet 2022

[Antal, Andel]

Försörjningshinder

- Arbetslös/ingen ersättning
- Arbetslös/otillräcklig ersättning
- Arbetslös/väntar på ersättning
- Arbetslös/otillräcklig etableringsersättning
- Arbetslös/väntar på etableringsersättning
- Andra försörjningshinder

Hushållstyp

- Ensamstående kvinnor utan barn
- Ensamstående kvinnor med barn
- Ensamstående män utan barn
- Ensamstående män med barn
- Gifta/samboende utan barn
- Gifta/samboende med barn

	Antal
Samtliga biståndsmottagare	182 000

Försörjningsstöd på grund av arbetslöshet	92 000
---	--------

Varav:

- Arbetslös/ingen ersättning	50 000
- Arbetslös/otillräcklig ersättning	33 000
- Arbetslös/väntar ersättning	2 000
- Arbetslös/otillräcklig etableringsersättning	4 000
- Arbetslös/väntar på etableringsersättning	4 000
- Andra försörjningshinder	90 000

Försörjningsstöd på grund av arbetslöshet, samtliga hushållstyper	92 000
---	--------

Varav:

- Ensamstående kvinnor utan barn	17 000
- Ensamstående kvinnor med barn	14 000
- Ensamstående män utan barn	30 000
- Ensamstående män med barn	2 000
- Gifta/samboende utan barn	6 000
- Gifta/samboende med barn	23 000

KÄLLA: SOCIALSTYRELSEN

5.20 24 fristående a-kassor

I Sverige finns 24 a-kassor med sammanlagt cirka 3,9 miljoner medlemmar. A-kassorna är partipolitiskt obundna organisationer som försäkrar sina medlemmar mot inkomstbortfall vid arbetslöshet och hjälper dem att få ersättning om de blir arbetslösa. I januari 2024 betalade a-kassorna ut cirka 1,6 miljarder kronor till 101 000 individer – vilket är en ökning med nästan 500 miljoner kronor och 27 000 personer jämfört med januari 2023. Pengarna som a-kassorna betalar ut kommer dels från medlemsavgifterna,

dels från den arbetsmarknadsavgift som ingår i arbetsgivaravgiften och egenavgiften. En a-kassas medlemsavgifter ska täcka betalning av finansieringsavgift till staten, förvaltningskostnader och övriga utgifter.

I Sverige finns det 24 fristående a-kassor med sammanlagt cirka 3,9 miljoner medlemmar.

5.20 Statistik per a-kassa

[Antal, Andel]

A-kassa	Medlemmar ¹	Ersättningstagare ²	Andel ersättningstagare ³	Genomsnittlig dagpenning ⁴	Avgift ⁵
Akademikernas	766 000	23 300	3,0%	992	130
Alfa	157 000	25 200	16,0%	659	170
Byggnadsarbetarnas	132 000	11 200	8,4%	925	146
Elektrikernas	31 000	900	2,8%	932	140
Fastighets	46 000	4 700	10,1%	777	155
Finans- och Försäkringsbranschens	49 000	1 300	2,5%	999	140
GS	45 000	3 700	8,2%	923	170
Handelsanställdas	187 000	14 500	7,7%	832	165
Hotell- och Restauranganställdas	86 000	12 500	14,5%	778	175
IF Metalls	276 000	15 000	5,4%	907	145
Journalisternas	10 000	700	7,1%	991	155
Kommunalarbetarnas	605 000	42 900	7,1%	742	132
Ledarnas	79 000	2 900	3,7%	1 065	150
Livsmedelsarbetarnas	29 000	2 200	7,5%	888	145
Lärarnas	157 000	4 900	3,1%	930	130
Pappersindustriarbetarnas	13 000	500	4,0%	999	170
Sekos	78 000	4 700	6,1%	911	157
Småföretagarnas	103 000	6 100	5,9%	849	159
STs	77 000	2 300	3,0%	936	145
Sveriges arbetares	9 000	1 000	10,9%	790	145
Säljarnas	8 000	700	8,7%	949	155
Transportarbetarnas	97 000	8 500	8,7%	865	140
Unionens	738 000	41 900	5,7%	948	140
Vision	149 000	5 200	3,5%	909	135
Alla a-kassor	3 927 000	235 200	7,4%	856	150

1 Genomsnittligt antal medlemmar 2023.

2 Totalt antal ersättningstagare 2023.

3 Andel ersättningstagare av medlemmar (2)/(1).

4 Genomsnittligt belopp i kronor per ersättningsdag.

5 Medlemsavgift i kronor per månad (januari 2023).

KÄLLA: IAF

5.21 A-kassornas finansieringsgrad

[Antal, Andel]

A-kassa	Utbetald ersättning	Finansieringsavgift	Finansieringsgrad
Elektrikernas	56 514 000	39 933 000	71%
Finans- och Försäkringsbranschens	99 928 000	65 230 000	65%
Lärarnas	308 661 000	198 322 000	64%
STs	164 803 000	97 147 000	59%
Akademikernas	1 757 541 000	1 032 617 000	59%
Vision	344 369 000	182 514 000	53%
Ledarnas	258 672 000	111 460 000	43%
Pappersindustriarbetarnas	41 787 000	16 817 000	40%
IF Metalls	1 050 870 000	341 890 000	33%
Sekos	313 117 000	96 640 000	31%
Unionens	3 136 793 000	948 736 000	30%
Kommunalarbetarnas	2 260 243 000	619 244 000	27%
Journalisternas	48 824 000	13 047 000	27%
Småföretagarnas	457 844 000	116 171 000	25%
Handelsanställdas	885 876 000	213 717 000	24%
Livsmedelsarbetarnas	153 719 000	35 467 000	23%
GS	258 484 000	56 451 000	22%
Byggnadsarbetarnas	833 039 000	169 033 000	20%
Transportarbetarnas	576 796 000	114 878 000	20%
Säljarnas	51 373 000	9 776 000	19%
Sveriges arbetares	60 197 000	10 167 000	17%
Fastighets	295 357 000	49 442 000	17%
Alfa	1 260 897 000	169 908 000	13%
Hotell- och Restauranganställdas	769 464 000	92 761 000	12%
Samtliga a-kassor	15 445 166 000	4 801 368 000	31%

KÄLLA: IAF, BERÄKNING GJORD AV AKADEMIKERNAS A-KASSA

5.21 A-kassorna finansierade en tredjedel

Finansieringsavgiften är en avgift som a-kassorna betalar till staten för att täcka delar av statens kostnader för utbetald arbetslöshetsersättning. Hur hög den blir för en a-kassa beror på antalet medlemmar och på storleken på den genomsnittliga dagpenningen i a-kassan. Finansieringsavgiften är inte kopplad till hur hög eller låg arbetslöshet en a-kassa har. 2023 betalade a-kassorna in cirka 4,8 miljarder kronor i finansieringsavgift till staten och totalt betalade man ut cirka 15,4 miljarder. Det innebär att a-kassorna via medlemsavgifterna finansierade ungefär 31 procent (finansieringsgrad) av den utbetalda ersättningen, vilket är oförändrat jämfört med 2022. Det skiljer stort mellan a-kassorna när det gäller finansieringsgraden, de a-kassor som har högre arbetslöshet och därmed högre utbetalningar betalar in betydligt mindre än vad de betalar ut. Elektrikernas hade högst finansieringsgrad med 71 procent och Hotell- och restauranganställdas lägst med 12 procent. Akademikernas a-kassa hade en finansieringsgrad på 59 procent.

A-kassorna betalade år 2023 ut cirka 15,4 miljarder kronor i arbetslöshetsersättning. Ungefär 31 procent av den utbetalade ersättningen finansierades av medlemsavgifter.

Arbetslöshetsstatistik – olika mått

Det finns två huvudaktörer för den svenska arbetsmarknadsstatistiken: Statistiska Centralbyrån (SCB) och Arbetsförmedlingen. SCB:s undersökning baseras på intervjuer medan Arbetsförmedlingens siffror är registerbaserade. Eftersom de två myndigheterna använder olika sätt att inhämta statistiken är uppgifterna inte direkt jämförbara. SCB ansvarar för den officiella arbetslöshetsstatistiken och vid jämförelser med andra länders statistik är det alltid den statistiken som ska användas. A-kassorna använder också i sin verksamhet statistik från Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) över bland annat ersättningstagare.

SCB:s statistik – urvalsundersökning

SCB redovisar varje månad sin arbetskraftsundersökning, AKU, som visar förhållandena på arbetsmarknaden med tonvikt på såväl antal som andel sysselsatta respektive arbetslösa. Undersökningen bygger på intervjuer framförallt via telefon. SCB redovisar AKU för varje månad, kvartal och år.

Kort beskrivning av de olika grupperna i AKU:

Befolkningen: Samtliga personer i åldern 15–74 år. I Arbetslöshetsrapporten har vi valt att redovisa åldersgruppen 20–64 år.

I arbetskraften: Alla som är antingen sysselsatta eller arbetslösa.

Sysselsatta: De som under en viss vecka arbetade minst en timme eller som hade ett arbete som de var frånvarande från, till exempel på grund av sjukdom. Även personer som får lön när de deltar i arbetsmarknadspolitiska program räknas som sysselsatta. Andelen sysselsatta, sysselsättningsgraden, är antalet sysselsatta relaterat till antalet i befolkningen.

Arbetslösa: Arbetsökande som inte hade något arbete under referensperioden. Man måste också kunna utföra arbete under undersökningsperioden. Här ingår också heltidsstuderande som sökt och kunnat arbeta. Den arbetslöshet som SCB redovisar regelbundet, det så kallade relativa arbetslöshetsstalet, utgörs av andelen arbetslösa av antalet personer i arbetskraften.

Ej i arbetskraften: Personer som varken är sysselsatta eller arbetslösa. Här ingår bland annat långvarigt sjuka, studerande (dock ej heltidsstuderande som sökt arbete och kunnat arbeta, som räknas som arbetslösa) och pensionärer.

Arbetsförmedlingens statistik – registerbaserad
Arbetsförmedlingen redovisar varje vecka och månad statistik över arbetslösheten. Statistiken hämtas från

Arbetsförmedlingens förmedlingssystem och innehåller uppgifter om dem som är inskrivna vid Arbetsförmedlingen. Den återspeglar hur det ser ut sista dagen i månaden. I statistiken finns bland annat uppgifter om hur många som är öppet arbetslösa och hur många som deltar i arbetsmarknadspolitiska program – de inskrivna arbetslösa. Förutom de inskrivna arbetslösa finns flera grupper av arbetssökande (se sidan 18) och bland dem finns också kategorier av inskrivna som har ett arbete. Åldersintervallet för denna statistik är 16–65 år.

När Arbetsförmedlingen redovisar andelen inskrivna arbetsökande är det i relation till en registerbaserad arbetskraft. För att skapa den registerbaserade arbetskraften adderas antalet inskrivna arbetslösa (öppet arbetslösa eller i program) med antalet förvärvsarbetande i nattbefolkningen (SCB:s registerstatistik Rams). Från och med 2024 beräknas andelen istället utifrån SCB:s BAS, Befolkningens arbetsmarknadsstatus.

Stora skillnader i statistiken

Det finns betydande olikheter mellan AKU och Arbetsförmedlingens statistik. Det finns många personer som är arbetslösa i AKU men som inte är inskrivna som arbetslösa på Arbetsförmedlingen. På samma sätt finns det många personer som är inskrivna som arbetslösa på Arbetsförmedlingen men som är sysselsatta eller utanför arbetskraften i AKU. Mer om skillnaderna kan du läsa i SCB:s rapport:

Bakgrundsfakta: Arbetskraftsundersökningarnas (AKU) och Arbetsförmedlingens (AF) arbetslöshetsstatistik – En jämförande studie. Du hittar den på deras hemsida, www.scb.se.

Måttet på arbetslöshet i a-kassan grundar sig på hur många av medlemmarna som får ersättning. Den statistiken sammanställs av IAF. IAF producerar också statistik över bland annat medlemsutveckling, arbetslöshetsersättning och dagpenning. Alla som är arbetslösa får inte arbetslöshetsersättning. För att kunna få ersättning måste ett antal villkor, bland annat arbetsvillkoret, vara uppfyllda. Andra orsaker kan vara att ersättningsperioden tagit slut, att man inte söker ersättning eller att man helt enkelt inte är inskriven vid Arbetsförmedlingen. För att få inkomstrelaterad ersättning måste man också vara medlem i en a-kassa.

FRÅGOR OM STATISTIKEN?

08-566 445 74

fakta@akademikernasakassa.se

Akademikernas a-kassa.

☎ 08-412 33 00

🌐 akademernasakassa.se | arbetsloshetsrapporten.se

✉ info@arbetsloshetsrapporten.se

f X i akademernasakassa

